

debreceni független Ujság

politikai napilap

A „vádírat” megérkezett

dr. Vásáry István felfüggesztéséről, dr. Vargha Elemér, dr. Veress Géza, Borsos József és Ary Lajos ellen fegyelmi elrendeléséről - Rosszalást kapott Rimanóczy igazgató, dr. Balla és dr. Joó tanácsnok és Nagy főszámvevőhelyettes

A POLGÁRMESTER FELFÜGGESZTÉSÉNEK INDOKOLÁSA:

„A vizsgálat során tanúsított magatartásából alaposan feltehető, hogy további működésével a városnak helyrehozhatatlan károkat okozhatna, másrészt, mert a fegyelmi vizsgálatnak mindennemű befolyástól mentes lefolytatását csak így látom biztosítottnak”

A vád alapja: a polgármester nem járt el saját családjá ellen — de ez emberileg nem is követelhető

Nyoma sincs a leíratban, hogy a polgármester kezét egyéni érdek vezette volna

Kedden közgyűlés intézkedik a behelyettesítésről, az ügyeket addig a fegyelmi alatt levő Vargha Elemér polgármesterhelyettes vezeti

A debreceni városházára péntek reggel még a megdöbbenés csöndje nehezedett. A hangulatot lenyomta Vásáry István polgármester felfüggesztése és azok a sorozatos fegyelmi vizsgálatok, amelyeknek híre már tegnap nyilvánosságra került.

Dél előtt 9 órakor pontosan megjelent hivatalában dr. Vásáry István polgármester és azonnal magához kérte dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettes, akinek átadta hivatala vezetését.

Közben és az átadás után egymásután jelentkeztek az ügyosztályok vezetői a polgármesternél és nem sokára megérkezett a belügyminiszter leirata is, melyben fegyelmit rendelt el csaknem a városháza egész tisztikara ellen és felfüggesztette a polgármestert. A leiratot azonnal a városháza kiadóhivatalába küldték, ahol megkezdték annak másolását a sajtó és a bizottsági tagok számára.

Közben természetesen bonckés alá vették a leiratot nemcsak a polgármester és a felfüggesztett tisztviselők, hanem több nagytekintélyű városi közgyűlési tag is és ez a vizsgálat nemhogy elszomorította volna dr. Vásáry István híveit és barátait, hanem éppen ellenkező eredményt

hozott. A leíratból, amelyet alább egész terjedelmében közöl a Debreceni Független Ujság, megállapítható, hogy

a Vásáry István polgármester ellen konstruált vádak az ohati birtokkal kapcsolatosak és egyetlen alapjuk az, hogy a polgármester nem járt el példaadó kegyetlenséggel a saját családjával szemben, amely — a legnagyobb szerecséltenségére — bérlője volt a városnak.

Már pedig morális szempontból sem lehetne követelni, hogy egy polgármester, akinek családjá polgármesterré választása előtt jutott városi bérlethez, saját maga vekszálja családját, azoknak életfontos anyagi ügyeiben éppen ő maga döntsön ellenük. Azonban maga a törvény sem kívánja ezt. A törvény előírja, hogy az érdekelt tisztviselő nem vehet részt abban az ügyben a döntés meghozatalánál, amelyben érdekelt. Ez azonban nemcsak a közérdek védelmét jelenti, hanem egyúttal a tisztviselő emberj érzéseinek, családi érzéseinek a kímélését is. Nemcsak azt jelenti, hogy a tisztviselőnek a közzel szemben a saját családjának érdekét nem szabad képviselnie, ha-

nem egyúttal felmentést is ad a tisztviselőnek az alól is, hogy emberi érzelmek megsértésével önmaga döntsön a saját családjá ellen.

A megkönnyebbülés érzését azonban voltaképpen az adja meg, hogy az egész leíratban sehol sincsen szó arról, hogy a polgármester a maga egyéni haszna érdekében döntött volna, vagy hogy kezéhez bármi szenny tapadt volna.

Ha ezeket a családi ügyeket a fenti érvelés alapján leszámítjuk,

semmi sem könnyebb, mint dr. Vásáry István polgármesternek ezek alól a vádak alól tisztázni magát.

Ez mindenestre elégtétel neincsak Vásáry Istvánnak, hanem a debreceni közélet ama nagytekintélyű tényezőinek is, akik Vásáry Istvánért bármikor készek voltak tüzet tenni a kezüket.

A polgármester még a dél előtt folyamán elhagyta hivatalát, sőt délután a rekkenő hőségben a városi strandfürdőn is megjelent, ahol sok barátja és tisztelője lelkes szeretettel üdvözölte.

A polgármester helyettesítése kér-

désében a város többségi pártjának körében az a vélemény, hogy az állás helyettesítés útján való betöltése teljesen fölösleges. Új embert nem visznek be a városházára, hanem dr. Vásáry István helyettesítésével dr. Vargha Elemér polgármesterhelyettes bízzák meg, aki — miközben maga is fegyelmi alatt áll — máris továbbvezeti az ügyeket. A helyettesítésről különben a közgyűlés intézkedik, melyet keddre hívott össze báró Vay László főispán. Hétfőn délután kisgyűlés lesz, amely megtárgyalja a miniszteri leiratot és előkészíti azt a közgyűlés számára.

A csütörtöki közgyűlés, amelyet Hegymegi Kiss Pál és társai adóügyekben hívtak össze, szintén meg lesz tartva és így az a helyzet áll elő, hogy egy héten két közgyűlést is tart Debrecen törvényhatósága.

A pártok készülődéseiből az látható, hogy mind a két közgyűlésen viharok lesznek.

Maga Debrecen közvéleménye ma elég nyugalommal fogadta a hírt a polgármester felfüggesztéséről és mindenütt az a nézet alakult ki, hogy

a miniszteri leirat, mely a dr. Vásáry István ellen felhozott

Főnyereményről

nem biztosítjuk de, hogy **ősz gyapjuszövet** újdonságainkat **olcsón** adjuk ezt bebizonyítjuk

BERGMANN és KLEIN Posztóáruháza

Kossuth u. 4.

vadászat foglalja össze, egyáltalán nem bizonyíték a polgármester bűnössége mellett. Egy fegyelmet elrendelő végzés ellen nagyon is nyomós védekezése lehet még a vádlottnak is. Vásáry István esetében egész bizonyosra lehet venni, hogy ez a védekezés megerősíti a vádat, tisztára mosva a debreceni polgármester becsületét.

het még a vádlottnak is. Vásáry István esetében egész bizonyosra lehet venni, hogy ez a védekezés megerősíti a vádat, tisztára mosva a debreceni polgármester becsületét.

A belügyminiszteri leirat dr. Vásáry István felfüggesztéséről

Az alábbiakban közöljük a belügyminiszteri leiratot, amely az új városi fegyelmi ügyekben intézkedett. A leiratot a belügyminiszter a következő szavakkal kezdte meg:

A megjelent vizsgálat során megállapított nyert, hogy a város költségvetési kezelésében mintegy 3 millió pengő hiány mutatkozik, amelyet a város vezetősége beruházási célokra igénybe vett kölcsönökből, különféle alapokból és idegen pénzekből fedezett. Ennek a nagyarányú hiánynak létrejöttére

nem szolgálhat menteségül kizárólag a gazdasági helyzet súlyossága.

A hiány kérdését külön fogom vizsgálat tárgyává tenni és annak alapján a szükséges intézkedéseket megtenni.

Ez alkalommal csak a vizsgálat során észlelt azokra a kirívó szabálytalansá-

gokra kívánok rámutatni, amelyeknél a város vezetősége egyrészt nem járt el azzal a kötelező gondossággal, amelyet a közvagyon kezelésére és a város érdekeinek megvédése feltétlenül megkívánt volna s amely gondosság elmulasztása hozzájárult részben ahhoz, hogy a város vagyoni érdekei több esetben súlyos sérelmet szenvedtek, másrészt amelyeknek a város vagyoni érdekeit sértő intézkedéseket fogantatosított.

Az alábbiakban személyenként elkülönítve közlöm azokat a szabálytalanságokat, amelyeket a város egyes főtisztviselőivel szemben kifogás tárgyává kell tennem s amelyek szükségessé teszik, hogy ellenük megtorló intézkedéseket fogantatosítsak:

I.

Dr. Vásáry István polgármesterrel szemben

1. özv. Vásáry Andrásné és társai haszonbérlet a haszonbérleti szerződés 10. pontja értelmében a szerződés aláírásakor egy évi haszonbér összegének megfelelő biztosítékot készpénzben, óvadékképes értékpapírban, vagy a tanács által elfogadott jelzálogban lettek volna kötelesek nyújtani. Ezt a biztosítékot a bér-

letől, — akik különben is legközelebbi hozzátartozói, —

Dr. Vásáry István polgármester-sége alatt mind a mai napig nem követelte meg, dacára annak, hogy ezt a bérlet tartozásának felszaporodása folytán a város érdeke megkívánta volna.

Az ohati bérlők biztosítéka és fizetési halasztása

2. Nevezett haszonbérlet az 593—1925. bkgy. sz. közgyűlési határozat értelmében tehermentes ingatlanban, pénzben, vagy óvadékképes értékpapírban kötelesek voltak további egy évi haszonbér erejéig biztosítékot nyújtani, aminek ellenében haszonbérlet javára jelentékeny vagyoni értéket képviselő kedvezményeket adott a város. A volt városi tanács dr. Vásáry István, akkoriban polgármesterhelyettes elnöke alatt tartott ülésében az 1926. évben haszonbérletől — a közgyűlési határozat ellenére — nagyszögű

jelzáloggal terhelte részingatlan fogadott el biztosítékul.

A hozzátartozói érdekében hozott szabálytalan határozatot dr. Vásáry István az elnöke alatt tartott tanácsülésen

nem ellenezte,

sőt a szóbanlevő határozatot ő maga adta ki, ami által a haszonbérlet a város anyagi érdekei ellenére ugyancsak jogtalan előnyökhöz jutottak.

A szabálytalanul elfogadott biztosíték-letételre kormányhatóságilag jóváhagyott határozattal megállapított határidő betartását dr. Vásáry István polgármesterré választása után nem szorgalmazta, ami által lehetővé tette, hogy haszonbérlet a biztosítékot csak 1930. év folyamán és akkor sem a közgyűlési határozattal előírt feltételeknek megfelelően, sőt még a megkötött és valóságos fedezetet biztosító értékben sem nyújtották.

3. A volt városi tanács 1929. évi június hó 7-én 13706. szám alatt hozott határozatával az 593—1925. bkgy. sz. közgyűlési határozatban foglaltakkal ellentétben özv. Vásáry Andrásné és társai

részére az ekkor már

162.000 pengőt kitevő tartozásuk megfizetésére fizetési halasztást engedélyezett.

Dr. Vásáry István polgármester annak ellenére, hogy hozzátartozói ügyéről volt szó, az említett tanácsülésen személyesen elnökölt és a szabálytalan határozattal szemben ellenvetést nem tett, sőt maga kiadmányozta ezt a határozatot, ami által haszonbérlet újból előnyhöz jutottak.

FIZETÉSRE SOHA FEL NEM SZÓLÍTOTTA...

4. Özv. Vásáry Andrásné és társai az újabb és újabb fizetési halasztások ellenére sem tettek eleget fizetési kötelezettségüknek, ennek ellenére a polgármester nevezett haszonbérletet fizetésre soha sem szorította, sem pedig a Debreceni Első Takarékpénztár Rt.-nak szerződészerű biztosítékul szolgáló készfizetői kezességét a város javára igénybe nem vette, amely mulasztásokkal lehetővé tette, hogy nevezett haszonbérlet haszonbérletartozása a vizsgálat idejében már 217.000 pengőre rugott.

E mulasztás folytán a város károsodás veszélyének van kitéve, mert a haszonbérlet arányában a biztosíték is csökkent és ma már lényegesen kevesebbet juthat e révén a város, mintha ebbeli jogát a polgármester már annak idején érvényesítette volna.

A VÁROS SOHASEM PERELTE...

5. A közgyűlés nevezett haszonbérlet részére ismételt biztosított különféle kedvezményeket és fizetési halasztá-

sokat, azonban ezeket a halasztásokat rendszerint bizonyos összegeknek záros határidőn belül való lefizetéséhez kötötte, kimondván azt is, hogy nemfizetés esetén a haszonbérletet be kell perelni. A haszonbérlet a közgyűlési határozatokban megállapított kedvezményeket tényleg meg is kapták, a közgyűlés által tett kikötéseket azonban a polgármester velük szemben nem érvényesíthette. Így a fizetési kötelezettségre vonatkozó részében nem hajtotta végre a 155—1930, 12—1931 és 481—1932. bkgy. számú közgyűlési határozatokat s annak ellenére, hogy a közgyűléstől erre néve utasítást kapott, dr. Vásáry István polgármester hozzátar-

Szabálytalanságok a búza-bér átvétele és értékesítése körül

6. A közgyűlés 279—1931. bkgy. számú határozatával kimondotta, hogy özv. Vásáry Andrásné és társai haszonbérletől az 1930. évi október hó 1-től 1932. évi március hó 31-ig terjedő időre esedékes haszonbérlet teljes kiegyenlítésül az általuk felajánlott 60 waggon részben 6. részben új termésű búzát elfogadják, ha az olyan minőségű, amelyet a Borsodmiskolci és Debreceni István malom, a vele létesített megállapodás alapján — habár értéklevonással is — mégis átvész.

Haszonbérlet magatartására is fizetési készségére nézve jellemző volt, hogy a haszonbérlet nagy hátralékban voltak, holott ajánlatukból kivétel nélkül nagyobb mennyiségű búzával rendelkeznek, melylyel a haszonbérlet hátralékot korábban is fizethették volna.

A haszonbérlet által szállítani kívánt búza a közgyűlési határozatban foglalt kikötésnek nem felelt meg és erről a gazdasági tanácsnok helyettese 1931. évi augusztus hó 24-én jelentést is tett a polgármesternek, amelyben előadta, hogy a haszonbérlet által szállítani kívánt búzát a Borsodmiskolci és Debreceni István gőzmalom semmi körülmények között nem veszi át. Megkísérelte az eladást a tanácsnok a Mokrárnál és a Futuránál is, azonban azok sem voltak hajlandók megvenni, mégis azt javasolta a polgármesternek, hogy a haszonbérlet rendkívül nehéz helyzetére tekintettel,

vegye át tőlük az óbuzát és ha netán nem is lehetne az eladni, a tél folyamán az inségekek és munkanélküliek támogatására majd fel lehet használni.

Az előterjesztés alapján Zöld József főjegyző a közgyűlés kikötéséből önkényűleg eltekintett és az e tárgyban még ugyanazon a napon hozott határozatával kimondotta, hogy tekintettel haszonbérlet rendkívül nehéz helyzetére, az óbuzát a város részére mégis átveszi.

Az így átvett óbuzát két nap múlva dr. Vásáry István polgármester az egyik helyi gabonakereskedő cégnek adta el, aminek folytán a város minőségi és egyéb levonások után mintegy

2300 pengővel kevesebb vételárát kapott,

mintha a közgyűlés által kikötött feltételek szerinti búza szállításához ragaszkodott volna a haszonbérlettel szemben.

A szabálytalan átvétel folytán előállt ennek az értékkülönbözetnek a haszonbérletre való áthárítása iránt a polgármester ugyancsak nem intézkedett. Szabálytalanság nyert megállapítást az idézett számú közgyűlési határozat alapján Vásáry Andrásné és társai által szállított újbúza átvétele körül is, amennyiben a gazdasági tanácsnok helyettesének jelentése szerint a haszonbérlet által szállítani kívánt újbúza gyenge minőségű, 75 kgr-os fajsúlyú volt, amelyet az István malom nem vett át, mégis Zöld József főjegyző 25,665—1931. sz. alatt hozott határozatával hozzájárult ahhoz, hogy haszonbérlet a szállítani kívánt búzát átrostálhassák legalább 76 kgr-os fajsúlyú

s a kirostált néhány waggon búza a város állatállománya részére takarmányozási célokra vétessék át a szá-

Legjobb minőségű

tégla és cserép

olcsón beszerezhető
MEZŐGZADASÁGI TERMELO
SZÖVETKEZET téglaárában. —
Iroda: HUNYADI UCCA 2.
Telefon: 20-50.

tozóival szemben egyetlen esetben sem indította meg a peres eljárást, holott a város más haszonbérletjével szemben a peres eljárást mindenre tekintet nélkül lefolytatták.

moltassék el rendes búzaárban.

haszonbérlet bértartozása javára. Megállapítást nyert az is, hogy bár a 25,666—1931. sz. alatt iktatott jegyzőkönyv szerint a búza átvétele a város részéről még a kirostálás előtt tényleg megtörtént, haszonbérlet az őrzetükben hagyott búzából kirostált cca 3 waggon csut mind a mai napig nem szállították be a városhoz.

Dr. Vásáry István polgármester ilyen tényállás mellett a mai napig sem intézkedett a szabálytalanság megakadályozása, illetve a közgyűlési határozattal szemben a város anyagi érdekei ellenére eljáró tisztviselő felelősségrevonása iránt, jóllehet a főjegyző határozatáról — amint az a 25,804—1931. sz. polgármesteri határozatból kitűnik — már két nap múlva tudomást szerzett.

Az eljárás annál súlyosabb megítélés alá esik, mert az idevonatkozó 12—1931. bkgy. számú közgyűlési határozat értelmében és a gazdasági tanácsnok által a 25,666—1931. sz. ügyiratban tett feljegyzés szerint is haszonbérlet nem 76 kg., hanem 79 kg. fajsúlyú búzát lettek volna kötelesek szállítani, tehát az által, hogy tőlük az előírtnál gyengébb minőségű terményt vettek át, a város emiatt is károsodást szenvedett.

SZENAKÖLCSÖN

7. A vizsgálat során megállapítást nyert az is, hogy dr. Vásáry István polgármester az 1931. évben 9921—1931. szám alatt hozott határozatával — közgyűlési felhatalmazás nélkül — özv. Vásáry Andrásné és társai részére a város szénakészletéből 300 q szénát kölcsönadott, továbbá nevezett haszonbérlet helyett a házipénztár által előlegképen kifizetett jelentékeny összegeknek behajtása iránt évek óta nem intézkedett, holott másoktól a hasonló követeléseket peres úton is behajtották.

KÉT LÓ MEGVÉTELE

8. Az 1931. év nyarán a hortobágyi vásáron az erre a célra kiküldött bizottság Vásáry testvérektől a nagycseri erdőhivatal részére két lovat vásárolt. Dacára annak, hogy az egyik ló használhatóságát a kiküldött állatorvos már a vétel alkalmával kifogásolta, a bizottság a lovat mégis megvette, mert az eladók kijelentették, hogyha be nem válna, kicserélik. A ló vételéről jegyzőkönyv készült, amely a jótállást is tartalmazta.

Időközben a jótállást tartalmazó jegyzőkönyvbe a gazdasági osztályban az iratok között eltűnt, az eladók pedig

Mathiász-féle

csemege- szőlőfajok

m á r k a p h a t ó k
a szőlőtelep tisztántúli lera-
katánál

Kontsek Géza

cégnél

szegű
cserep
 zhető
TERMELO
 gyárában. —
UCCA 2
 50.

bér
örül

búzában.
 a javára. Meg-
 gy bár a 25.666
 t jegyzőkönyv
 város részéről
 ényleg megtör-
 rizetükben ha-
 ca 3 waggon
 nem szállították

gármester ilyen
 apig sem intéz-
 megakadályozá-
 tározattal szem-
 kei ellenére el-
 grevonása iránt,
 atározatáról —
 sz. polgármes-
 — már két nap

osabb megítélés
 tkozó 12—1931.
 határozat értel-
 anácsnok által a
 on tett feljegye-
 lők nem 76 kg.,
 zízát lettek volna
 t az által, hogy
 gbb minőségű
 város emiatt is

CSÖN

a megállapítást
 ásary István pol-
 en 1921—1931.
 zatával — köz-
 kül — özv. Vá-
 részére a város
 szénát kölcsön-
 hasznóbérlők he-
 előlegképen kifi-
 geknek behajtása
 tézkedett, holott
 veteléseket peres

VETELE

a hortobágyi vá-
 küldött bizottság
 magycserei erdő-
 vásárolt. Dacára
 ó használhatósá-
 vos már a vétel
 a bizottság a lo-
 ert az eladók ki-
 nem válna, kicse-
 zőkönyv készült,
 tartalmazta.

lást tartalmazó
 sági osztályban
 az eladók pedig

z-féle
ge-
fajok

phatók
 tisztántúli lera-
Géza

MEGNYILTI!
PIAC 55. ALATT
 Hungária épület

NŐI DIVAT
ÁRÚHÁZ

Dus választék!
Női kabát, ruhák és
bundák.
 Olcsó árak!

igérjük ellenére a ló visszavételére von-
 natkozó felhívásnak nem tettek eleget.
 Megállapítást nyert, hogy dr. Veres Géza

**A polgármester azt állította, hogy az ohati
 ügyek intézésébe nem folyt be, ezzel szemben
 a belügyminiszter:**

Mindezek után rámutatott arra, hogy
 dr. Vásáry István polgármester az
 1933. szeptember hó 29-én felettes ha-
 tósága felhívására tett jelentésében azt
 adta elő, hogy a Vásáry-testvérek has-
 zónbérletéből folyó ügyeknek intézé-
 sébe soha sem közvetlenül, sem köz-
 vetve bele nem folyt, sem hivatalosan,
 sem azonkívül, sem az ügyek referen-
 seinek, sem elintézőjének semmiféle
 irányítást nem adott.

Ugyanílyen értelmű nyilatkozatot tett
 a polgármester a vizsgálat során is. A
 polgármester állításait azonban a vizs-
 gálat fent közölt adatai megcáfolják.
 Az általa tett jelentés tehát, amellyel,
 hogy a valóságnak meg nem felel, fel-
 söbb hatósága félrevezetésére is alkalm-
 as.

A helyzet megvilágításához tartozik
 az is, hogy dr. Vásáry István polgár-
 mester, mint váltóaláíró, a hasznóbér-
 lőkért jelentékeny összegű obligóban

gazdasági tanácsnok, az ügyben rendkívül
 késedelmesen intézkedett, az elvesztett
 jegyzőkönyvet a tisztifőügyész ismételt
 sürgetése ellenére sem pótolta, az elve-
 szett jegyzőkönyv miatt vizsgálat indítá-
 sára javaslatot nem tett, a vásárlásnál je-
 len volt szakértő-állatorvos kihallgatását
 mellőzte.

Az iratokból kitünően az ügyről Vá-
 sáry polgármester legalább is utólag tu-
 domással bírt és megállapítást nyert az
 is, hogy a várost illető követelés bizto-
 sítása iránt intézkedés nem történt.

Adat került fel arra nézve is, hogy a
 polgármester személyi használatára ren-
 delt, valamint a műszaki osztály által
 használt gépkocsikról lekerült olajat a
 város tulajdonából minden ellenszolgá-
 latás nélkül kivonták és a Vásáry test-
 véreknek adták és ezt a polgármester el-
 nézte.

Megállapítható, hogy fenti 50,000
 pengő kölcsönt hasznóbérlők a város-
 sal szemben fennálló hátralékos has-
 zónbértartozásuk apasztására kérték
 és fordították, miáltal a hátralékos has-
 zónbér összeg, ezen kölcsönrel formail-
 ag csökkent és azt a látszatot kelthette
 a törvényhatósági közgyűlés előtt,
 mintha a hasznóbér tartozásra tényle-
 gesen is ilyen értékű törlesztés törté-
 nt volna, holott ez

volt.

Mindezek alapján dr. Vásáry István
 hozzátartozói hasznóbérlete ügyében ta-
 nusított magatartása súlyos kifogás alá
 esik, mert a hasznóbérlet időtartama
 alatt a törvényhatósági bizottság által
 az eredeti szerződéssel szemben nyuj-
 tott és 350,000 pengő értéket megha-
 ladó engedményen felül ezek a haszn-
 bérlők sorozatos és szabálytalan kedve-
 zésekben részesültek. — Nevezettnek,
 minthogy hozzátartozóinak ügyéről volt
 szó, feltétlenül tartózkodni kellett vol-
 na attól, hogy hozzátartozói egyrészt
 szabálytalan eljárások, másrészt mul-
 lasztások útján jogtalan kedvezésekben
 részesüljenek, ellenkezőleg közte és a
 hasznóbérlők között fennálló kapcsola-
 toknál fogva fokozott mértékben kel-
 lett volna ügyelnie arra, hogy a város
 érdekei hozzátartozóival szemben is
 megoltalmaztassanak.

**Más bérlőket nem perelt
 a polgármester**

9. A Vásáry-testvérekkel szemben ta-
 nusított ezen bánásmód szükségképen
 kihatással volt egyes más hasznóbérlők-
 kel szemben követett eljárásokban is.

Ilyen kihatás érvényesült a Gódeny-
 testvérek hasznóbérleténél, akiknek a
 12—1931. bkgy. sz. a. 478—1932. bkgy.
 sz., továbbá a 18—1933. bkgy. sz. hatá-
 rozatok értelmében az ott megjelölt
 határidőkre bizonyos részletfizetéseket
 kellett teljesíteni azzal, hogy amennyi-
 ben a hasznóbérlők a kikötött feltéte-
 leknek eleget nem tennének, azonnal
 peresítendők. Megállapítást nyert, hogy
 a hasznóbérlők a fizetési kötelezettsé-
 güknek a kitűzött határidőre nem tet-
 tek eleget, azonban a határozatokban
 foglalt utasítás ellenére

nevezettek peresítése iránt Vá-
 sáry István polgármester részé-
 ről intézkedés itt sem történt.

10. Horváth Sándor nagyalomzugi
 hasznóbérlő a hasznóbérleti szerződés

**Elnézte a Vásáry-testvérek 6600 pengős
 kölcsönét s ennek hosszabbításait
 a Városi Takaréknál**

12. A csaknem száz százalékban a
 város tulajdonát képező Városi Taka-
 rék- és Hitelintézet Rt. igazgatósága,
 amelynek dr. Vásáry István polgármes-
 ter tiszteletdíjjal javadalmazott elnö-
 ke, városi tisztviselő tagjai pedig dr.
 Vargha Elemér h. polgármester, Zöld
 József főjegyző, dr. Miszty Károly
 főügyész és Ary Lajos főszámvevő,
 mindenkor súlyt helyeztett arra, hogy
 a hiteltkérelmők által biztosítékul fel-
 ajánlott ingatlan tehermentes legyen,
 továbbá, hogy a folyósított kölcsön a
 biztosítékul szolgáló ingatlan értéké-
 nek 50—60 százalékát meg ne haladja

aláírását és a biztosítókra vonatkozó
 bekelezési engedély kiadását hosszú
 ideig halogatta. A város polgármestere
 nevezett a rendelkezésére álló eszkö-
 zökkel aláírásra, illetve a bekezebe-
 lezési engedély kiadására nem szori-
 totta, amiáltal a város a kedvező be-
 kebelezés lehetőségétől elesett, így a
 megfelelő biztosíték hiányában a város
 károsodása valószínű.

**A tornyostanya is
 fel van róva**

11. A város polgármestere az ugy-
 nevezett tornyostanyai birtok bérlőjé-
 nek, a tiszti hasznóbérlő társaságnak
 a hasznóbérleti szerződés megkötése-
 kor a szokásos egy évi hasznóbérnek
 megfelelő biztosíték letételét elenged-
 te, minek következtében a várost ká-
 rosodás érte.

és hogy az engedélyezett kölcsönök és
 kamatok minden esetben pontosan fi-
 zetessenek. Ilyen gyakorlat mellett
 annál szembetűnőbb, hogy az igazga-
 tóság és a város polgármestere, mint
 annak elnöke, aki ott nemcsak keres-
 kedelmi és büntetőjogi, hanem hivatali,
 fegyelmi felelősség mellett is vezet
 az intézet ügyeit, elnézte azt, hogy az
 intézet

a Vásáry-testvérek részére már
 előzőleg folyósított 16,000 pengő
 személyi hiteles felül nevezettek
 részére 50,000 pengő kölcsönt fo-
 lyósított az egrébként szokásos

bankszerű fedezet nélkül
 és jöllehet a polgármester, ugysis mint
 az igazgatóság elnöke, de a hitelt ké-
 rőkkel fennálló közvetlen rokoni kap-
 csolatánál fogva is tudatában volt an-
 nak, hogy a föld ingatlan már a saját
 értékelése szerint is közel 100 száza-
 lékig volt terhelve,

a kölcsön folyósítása, illetve pro-
 longálása ellen az alapszabályok
 32. §-a értelmében nem tiltako-
 zott, hanem a folyósítást tuda-
 másul vette.

Ugyanakkor másoknak
 háromszoros fedezettel rendelke-
 ző kölcsönkérelmét az igazgató-
 ság elutasította.

Megállapítható, hogy fenti 50,000
 pengő kölcsönt hasznóbérlők a város-
 sal szemben fennálló hátralékos has-
 zónbértartozásuk apasztására kérték
 és fordították, miáltal a hátralékos has-
 zónbér összeg, ezen kölcsönrel formail-
 ag csökkent és azt a látszatot kelthette
 a törvényhatósági közgyűlés előtt,
 mintha a hasznóbér tartozásra tényle-
 gesen is ilyen értékű törlesztés törté-
 nt volna, holott ez

a törlesztés tulajdonképpen a vá-
 ros bankjának számláján mint fe-
 dezetlen tartozás jelentkezik.

Megállapított, hogy bár a hat havi
 lejáratu kölcsön után az adósok egy
 és egyenyed éven át kamatot sem fi-
 zettek, a kölcsönt mégis prolongálták
 sőt az adósokat még törlesztésre se
 szoritották és amikor arra még volt
 lehetőség, az adósok bérletén lévő élő
 és holt felszerelésre

zálogjogot nem szereztek.

Megállapítást nyert, hogy a Vásáry-
 testvérek részére 400 darab hízalóba
 állított birka leköteése mellett 1931.
 május hó 17-én három havi lejáratra
 folyósított 9000 pengő kölcsönrel kap-
 csolatban a köteles gondosságot elmu-
 lasztva, az igazgatóság sem a kölcsön
 lejártakor, sem azt követőleg nevezet-
 teket a visszafizetésre nem szoritotta
 és a biztosíték leköteése, valamint a köl-
 csön prolongálása alkalmával is sza-
 bálytalanul jártak el, amennyiben a
 biztosítékul leköötött birkákat a kézi
 zálogból kiengedték vagy újjakkal ki-
 cserélték, a tartozást fedezetlenül hagy-
 ták és újabb fedezet biztosításáról csak
 a jelen vizsgálat alatt gondoskodtak.

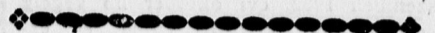
**A VÁROSI TAKARÉK EGYZE-
 SÉGEN KIVÜL NEM KAPOTT
 MAGANEGYEZSÉGI KÖVET**

Megállapítást nyert az is, hogy a

**A homokkerti villamos ügyében a kereskedelmi
 miniszter elutasító határozata nem csökkenti
 a belügyminiszter szerint a polgármester
 felelősségét**

15. A Debreceni Helyi Érdeku Vasut
 Rt. a területhasználati szerződésben a
 homokkerti ucai vasutvonal kiépítésére
 kötelezte magát. A törvényhatósági bi-
 zottság 327—1932. bkgy. sz. határozat-
 ával kimondotta, hogy amennyiben a
 HÉV 200,000 pengő utépítési hozzá-
 járulás címén a városnak megfizet, a
 vasutvonal kiépítésétől eltekint és aho-
 lyett autóbúsjáratok rendszeresítését
 engedélyezi, de kimondotta azt is,
 hogy amennyiben a HÉV a jelzett ösz-
 szeget 1932. évi október hó végéig
 le nem fizetné, abban az esetben a vil-
 lamos vasut kiépítését kívánja és fel-

— Fej-, váll- és ágyékírhéumánál,
 ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagga-
 tásnál és zsabánál a természetes „Fe-
 renc József” keserűvíz rendkívül
 hasznos háziszser, mert korán reggel
 egy pohárral bevéve, az emésztőcsa-
 tornát alaposan kitisztítja és méreg-
 teleníti. Egyetemi klinikákon szerzett
 tapasztalatok tanusítják, hogy a va-
 lódi Ferenc József víz gyors, biztos
 és kellemes hatása hűgysavfelhalmo-
 zódásnál és köszvényrohamoknál is
 kiválóan érvényesül.

köteles gondosság elmulasztásával az
 1931. év folyamán, amidőn a Vásáry-
 testvérek magánegyezségi eljárása
 megindult, az igazgatóság nem intéz-
 kedett az iránt, hogy a Városi Taka-
 rék- és Hitelintézet Rt. időközben,
 amikor más hitelezőkkel szemben kvó-
 tális fizetéseket teljesítettek, ugyan-
 csak megfelelő résztörlesztésben része-
 süljön ezen ugyan a magánegyezségbe
 be nem vont, de szintén fedezetlen kö-
 vetelésre nézve. Így tehát a Városi
 Takaré- és Hitelintézet teljesen fe-
 dezetlenül maradt követelésére semmi-
 nemű fizetés nem történt, holott más
 hitelezők követelésének egyrésze ki-
 egyenlítést nyert.

70,000 PENGŐ VESZTESEG

A követett szabálytalan eljárás ered-
 ményeként számolni kell azzal, hogy a
 kellő fedezet hiánya miatt a Városi
 Takaré- és Hitelintézetet a szóban-
 levő kihitelezésekből folyólag mint-
 egy 70,000 pengő veszteség éri.

13. Nem akadályozta meg a polgár-
 mester azt, hogy az igazgatóság tag-
 jai, illetve egyes takarékpénztári tisz-
 viselők az intézeti alapszabályok 35.
 §-ában foglalt tilalom ellenére szemé-
 lyi hitelt vettek igénybe.

**3 MILLIÓ PENGŐT VÁROSI
 HÁZTARTÁSI CÉLOKRA
 HASZNALTAK FEL**

14. A vizsgálat során megállapítást
 nyert, hogy a város által beruházási
 célokra felvett összegekből körülbelül
 3 millió pengő a kormányhatóságilag
 jóváhagyott közgyűlési határozatokban
 megállapított rendeltetéstől eltérőleg
 háztartási kiadásokra használtatott fel
 anélkül, hogy ehez a felsőbb hatósá-
 gok hozzájárulása kieszközöltetett
 volna.

URANIA
 Ma 2 óriás filmsoda

1. HALLO! ITT SZERELEM
 Fősz.: Magda Schneider és
 Fritz Schulz

2. „VÉGE A DALNAK”
 Fősz.: Liene Hald, Willy Forst.

Hindenburg tetőzése a Híradóban.
 Előadások kezdete: 5, 7.45 és 9-kor,
 de folytatólag be lehet menni a filmek
 kezdeténél: 5, 6.10, 7.45 és 9 órakor.

Vigszinház-mozgó
 Franck Buck élet-halál harca a fene-
 vadakkal a ceyloni őserdőkben

BESTIAK!
 Megelőzi STAN és PAN burleszk
 Előadások 5—7—9 órakor.
 Az első előadáson mérvékelt helytakar

gőben volt tartva addig az időpontig, amíg tisztázódik az, vajjon a HÉV vállalja-e, hogy a 200,000 pengős utépítési hozzájárulás szolgáltatása mellett autóbuszjáratokat létesít.

A közgyűlési határozat dacára a város érdekeinek megvédése érdekében a HÉV-vel szemben semmiféle intézkedés nem történt a vizsgálat megújításáig.

A polgármester felelősségét semmilyen tekintetben nem érinti a kereskedelmi miniszter urnak 45,919-1934. sz. rendelete, mert a város jogait a réz-emről jóváhagyott 327-1932. bkgy. sz. határozat értelmében a HÉV-vel szemben 1932. évi október hó végéig érvényesíteni tartozott volna és ez irányú kötelezettségének teljesítése alól őt csak a közgyűlés menthette volna fel.

Az a határozatot, amely a tiszti főügyésznek a per megindítására az utasítást kiadta és amely tartalmazta a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett azt a jelentést, hogy a HÉV a 200,000 pengőt be nem fizette és hogy ehhez képest a villamosvonal-kiépítési engedély kiadandó volna egyébként, Zöld József főjegyző 1933. évi február

Női és leány kabát árusítás

szenzációs olcsó árakban megkezdődött
PIAC UCCA 40. SZÁM. (AZ UDVARBAN.)

24. óta elintézetlenül magánál tartotta, azt a kezelő iroda többszöri sürgetésére, az időközben beérkezett utóiratok dacára sem bocsátotta expedíálásra.

A fent említett polgármesteri jelentés elmaradása, illetve a főjegyző szabályellenes eljárása folytán a vasutépítési engedély kiadása a város közönségének érdekei ellenére késedelmet szenvedett, ennek hiányában ugyanis a város szerződéses jogát bírói uton mindeztideig nem érvényesíthette.

Ez az eljárás annál súlyosabb kifogás tárgyává tehető, mert a polgármesternek ez a magatartása, aki a HÉV tiszteletdíjjal javadalmazott alelnöke is, nem a város érdekeit szolgálta, amellyel a polgármester 34,066-1932. I. sz. a. hozám intézett felterjesztésében azt jelentette, hogy a társaság ellen a polgári per folyamatba vételét elrendelte, holott a per nem indított meg.

resztül sorozatosan jogtalan vagyoni előnyöket biztosított, emellett a tiszti főügyész törvénytelen eljárásának meg-

A borfogyasztási adó körüli visszaéléseket a belügyminiszter — tévesen — a szabályrendelet megváltoztatásának tudja be

18. A város tanácsa — hatáskörét túl lépve — az 1923-ban 23,494-1923. sz. alatt hozott határozatával dr. Vásáry István előadói előterjesztésére a kormányhatóságilag jóváhagyott borfogyasztási adó szabályrendeletnek az adómentes leirással kapcsolatban az előzetes ellenőrzés gyakorlására vonatkozó részét egyes kereskedőkkel szemben megváltoztatta.

A tanácsnak ezt a határozatát dr. Vásáry István polgármester az 1932. évi 6032. számú, ugyancsak szabályta-

szüntetése iránt — a főszámvevő figyelmeztetése ellenére — nem intézkedett, sőt őt szabálytalan eljárásában maga is támogatta, amennyiben határozataival a város terhére őt közvetlenül is jogtalan anyagi előnyökhöz juttatta.

Polgármester-helyettesi minőségében ugyanezt az eljárást követte dr. Vargha Elemér polgármester-helyettes és Zöld József főjegyző is.

lanul hozott határozatával hatályában fenntartotta, sőt azt az érvényben álló szabályrendelet rendelkezésével ellentétben álló további intézkedésekkel egészítette ki.

A város polgármesterének ez az intézkedése lehetővé tette, hogy a szabályrendelettel előírt ellenőrzés mellőzése folytán a borfogyasztási adó kezelése körül sorozatos visszaélések voltak kelkövethetők, amelyek végeredményében a város jelentős károsodását okozták.

Két ucca házainak csatornabekötését a házipénztár fizette

19. Az érvényben levő csatornázási szabályrendelet értelmében a házi csatlakozások elkészítési költségei az érdekelt ingatlantulajdonost terhelik.

Megállapítást nyert, hogy a Horthy Miklós sugárút, valamint a Kassai úti csatornázásoknál a polgármester az ingatlantulajdonosokat terhelő létesítési költségeket a város háztartása terhére kifizette, de ezen összegeknek az érdekeltekre való kivetése és behajtása iránt a szabályrendelet ellenére nem intézkedett.

A 39,988/1930. I. számú polg. határozat utasította a műszaki ügyosztályt, hogy az új csatornabekötések elkészítéséről a csatornadíj kivetésére a városi adóhivatalkal mindenkor késedelem nélkül adjon jelentést. A műszaki tanácsos azonban ennek a polgármesteri utasításnak nem felelt meg. A polgármester pedig nevezett a határozat végrehajtására nem szorította és mulasztásért ellene eljárást nem in-

dított.

A polgármester ezen magatartása következtében — dacára, hogy a szóban forgó összegek megtérítése iránt a vizsgálat folytán utólag intézkedés történt — a város a késedelmes kivetés miatt kamatokban károsodás érte.

APRÓBB ÜGYEK

Szóvateszi ezután a belügyminiszter, hogy Kovács Gyula és Török Tibor fakitermelők adósságának elengedését a közgyűlés határozatából, kormányhatósági jóváhagyás nélkül végrehajtotta a polgármester; hogy egy hírlapíróknak, aki rendkívül sok gyorsírói munkát végzett a városnak, kedvezményes áron adtak lakást, hogy a város Miszty főügyésztől árlejtés nélkül vett át irodaberendezési tárgyakat s hogy a polgármester nem akadályozta meg özv. Vásáry Andrásné 1975 P. tőketartozásának törlesztését, amit különben a közgyűlés jóváhagyott.

Dr. Vargha Elemér polgármester-helyettesével szemben

A belügyminiszter a polgármester-helyettesével szemben rámutatott arra, hogy

az ohati bérlők élő és holt felszerelési tárgyainak a Debreceni Első Takarékpénztár részére kézzizálogként lekötéséhez hozzájárult,

holott a bérlőket pereltetnie kellett volna. Így nagyrésztük vagyonrészeket bocsátott ki más hitelező javára. Az ügyben nem a polgármesternek, hanem a közgyűlésnek kellett volna határoznia, kormányhatósági jóváhagyás mellett. Elengedte özv. Vásárynének faanyagok vásárlása címén fennálló 1975

pengő tartozását.

Dr. Vásáry István a vizsgálat során kijelentette, hogy erről az ügyről tudomással nem bír. Megállapítást nyert, hogy ebben az ügyben Vásáry József által beadott kérvényt a polgármester „Sürgős Velem”

jelzéssel látta el és az iratok tanúsága szerint egy közbeeső intézkedést a gazdasági tanácsnok referált is neki.

Felhozta a belügyminiszter a Vásáry-család 70,000 pengős hitelét a Városi Takaréknál, a Miszty főügyésztől vásárolt irodaberendezési tárgyakat s hogy a főügyészt jogtalan anyagi előnyökhöz juttatta.

Zöld József főjegyzővel szemben

A belügyminiszter a főjegyzővel szemben a homokkerti villamos aktájának el nem intézését, a Vásáry-testvérek hitelének ügyét a Városi Takaréknál, az ohati bérlők már említett búzaátvételi ügyeit, a Miszty főügyésztől átvett irodaberendezést (2650 pengő érték), Vadász Sándor indítványt tett,

mely szerint az egy- és kétszobás lakásoknál a főjegyző ne szedjen szerződés-kötési díjat. A közgyűlés elutasító határozata ellen 1930 október 7-én benyújtott fellebbezést a főjegyző 1934 május 29-én terjesztette fel a vizsgálat alkalmával.

Borsos József műszaki tanácsossal szemben

1. A Tóth és Sebestyén cég által épített Szent Anna uccai és a Fűvész-

kert uccai bérház építési költségeinek a kereskedelemi minisztérium által esz-

10 évi bérrel hátralékban van a HÉV

16. Megállapítást nyer az is, hogy a polgármester a HÉV-vel szemben egyéb vonatkozásokban sem képviselte kellő módon a város érdekeit, amennyiben a vasutat a pályatest megfelelő karbantartására nem szorította, továbbá a Petőfi-téri telep hasznosbérének behajtása iránt kellő indok nélkül polgár-

mestersége ideje alatt nem intézkedett, miáltal lehetővé vált, hogy a HÉV tíz évi bérösszeggel hátralékban van.

Megállapítást nyert, hogy a pályatest megfelelő karbantartása körüli ellenőrzés elmulasztása miatt Borsos József műszaki tanácsost is felelősség terhelik.

A tiszti főügyészt terhelő vádak

17. Az 1934. évi május hó 23-án 128,045-1934. VBM. alatt kiadott rendelettel már rámutattam arra, hogy a város főügyésze a szervezési szabályrendelet rendelkezésének több alkalommal nem tett eleget, sőt a perköltségek elszámolása körüli eljárásával súlyos kötelességszegést követett el és a várost megkárosította.

A vizsgálat további folyamán eszközölt megállapítások alapján ezt még a következőkkel tartom szükségesnek kiegészíteni:

a) A tiszti főügyész a város által indított perekben a szervezeti szabályzat ellenére perköltség (ügyészi munkadíj) fejében circa 800 esetben a város terhére összesen mintegy 43,000 pengőt vett fel.

Ezen összegből kb. 31,300 pengővel olyan időben elégitette ki magát, amikor az igénye erre még nem nyílt meg, amikor a város követelése még nem folyt be, hanem csak később térült meg, tehát a várost a főügyész követelésének időelőtti kiegyenlítése következtében a károsodás veszélyének tette ki.

7000 pengőt olyan peres ügyekben vett fel, amikor a peresített összeg, illetőleg a város követelése a vizsgálat során is fennállott, vagy a per még ez idő szerint is folyamatban van és amikor a város követelésének behajtása

alig remélhető, amikor tehát a várost ért kamatvesztés mellett még a peresített városi követelés is bizonytalan, vagyis amikor a szervezeti szabályrendelet értelmében a készkiadás megtérítésén felül másra semmi joga nem volt, amikor tehát az általa felvett összeg a város követelésének a kiegyenlítésére lett volna fordítandó.

4700 pengőt olyan perek után vett fel, ahol a város követelése részben vagy egészen leírásra került.

b) Megállapítást nyert az is, hogy a tiszti főügyész az 1929. évi XXX. tc. 72. paragrafusának ötödik bekezdésében foglalt tiltó rendelkezése ellenére jelzálogjogi bekebelezési, tulajdonjog korlátozási és törlési munkáért, noha

ilyen díjak szedésére törvényes felhatalmazással nem rendelkezett,

a felmerült készkiadásokon felül összesen kb. 4100 pengő munkadíjat vett fel,

s hogy a szerződés írásai díj címén az annak kifizetését beszüntető 84,986-1928. B. M. sz. rendeletnek a kiadását, illetőleg az ennek végrehajtása tárgyában kiadott tanácsi határozatnak a keltét követő időben, már az 1929. XXX. t. c. hatálya alatt, szabálytalan polgármesteri határozattal alapján 419 pengőt vett fel a város pénztárából.

„A polgármester helyettese és a főjegyző jogtalan anyagi előnyökhöz juttatták a főügyészt”

c) A szervezési szabályrendelet értelmében a polgármester a fennálló törvények, kormányrendeletek, szabályok

és a törvényes gyakorlat szerint tartozik eljárni.

Dr. Vásáry István polgármester azonban amikor a város közönségétől kapott utasítás ellenére egyes kivételes elbánás alatt tartott hátralékos bérlők tartozásának a peresítésére a tiszti főügyészt nem szorította, ugyanakkor elnézte azt, hogy nevezett az idézett törvényes jogszabályokban foglalt tiltó rendelkezések figyelmen kívül hagyásával, egyfelől a város rovására és annak megkárosításával, másfelől a magánosok terhére, részint a város által indított peres eljárások során, részint pedig a magánfelek érdekében teljesített munkálatoknál magának éveken ke-

Háztartási alkalmazottat keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

Előírás szerinti

INTÉZETI FEHÉRNEMŰEK MATRACOK

készen és rendelésre. Dús választék.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH U. 9.

Elsőrendű vászon- és
kelengye üzlet

Alapítási éve
1831.

Szigorúan szabott,
készpénzárak.

Kiváló minőségek.
Szakszerű kiszolgálás.

között műszaki felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a szerződéses költségvetésben a portland cement falazatra lehetetlenül magas egységár volt felvéve, mely egységár minimális mennyiségben készítenél pilléreknél elfogadható és a kiviteli végösszegre lényeges kihatással nem lett volna. A kivitelezés során a portland cement falazásnak azonban nagy tömegben történt elrendelésekor az egységárat újonnan kellett volna kikalkulálni és megállapítani. Ennek elmulasztásából kifolyólag

32.305 pengő több kiadás állott elő,

amely körülmény végeredményben a szóban forgó építkezés folyamán a város megkárosítását okozta.

2. A városi Eprekerti-telep vízzel való ellátását kút és víztorony útján tervezte meg és ennek megépítésére pályázatot is hirdetett. Az építkezés folyamán azonban az eredeti kiírástól eltérőleg a víztorony építését mellőzték és a vízvezetékhez csatlakoztak az újonnan épített vízcsöveket is.

A versenytárgyalási hirdetményre beérkezett ajánlatok közül a víztoronyval

együtt a Tóth és Sebestyén cég ajánlata volt legkedvezőbb. Minthogy azonban a víztorony kivitelre nem került, a nevezett cég ajánlata kb.

11.000 pengővel drágább volt a legolcsóbb ajánlattevőénél, a többi munkálatokra nézve.

A víztorony építésének elhagyása folytán a többi munkálatok kiviteli költségénél 11.000 pengő kár érte a várost.

Mulasztást követett el tehát a műszaki hivatal vezetője, hogy a tervezésben és kiírásban a víztorony építését meghagyta, amikor ennek kiépítésére nem volt szükség.

3. Mulasztást követett el, mert az új csatornakötekek elkészítéséről a csatornadíj kivétele céljából a városi adóhivatalt a polgármester utasítása ellenére idejében nem értesítette s így a késedelmes kivétel miatt a várost károsodás érte.

4. Ugyancsak mulasztást követett el azáltal is, hogy a HÉV-vel szemben a pályát megfelelő karbantartására nézve az ellenőrzést nem fogantatította.

Dr. Miszti Károly főügyessel szemben

1. A vizsgálat folyamán eszközölt újabb megállapítások szerint, dr. Miszti Károly terhére újabb szabálytalanságok nyertek beigazolást.

2. Mint a Városi Takarékszövetkezet igazgatósági tagját felelősség terheli a Vásáry test-

vérek kölcsönénél. Azonkívül, mint az igazgatóság tagja elnézte, hogy az igazgatósági nagok és egyes takarékpénztári tisztviselők az intézet alapsabályában foglalt tilalom ellenére személyi hiteket vettek igénybe.

Dr. Veress Géza tanácsnokkal szemben

1. Özv. Vásáry Andrásné és társai haszonbérleti ügyéből kifolyólag 1934. június 20-án délelőtt megtartott közgyűlésen és az ugyanevű napon délután tartott közgyűlésen, mint az ügy eladója elhallgatta, miszerint a számvonosság kimutatása szerint nevezetteknek 217,840 pengő biztosítást igénylő tőketartozásuk áll fent;

elhallgatta, miszerint az ügy előkészítésével foglalkozó gazdasági bizottság a kellő előkészítés hiánya miatt az ügynek a napirendről való levételét javasolja; a dologi biztosítékok ismertetésénél elhallgatta azt, hogy a Debreceni Első Takarékszövetkezet polgármesteri határozattal bizonyos kedvezményezés engedélyeztetett, amely a várost törvényes zálogjogának érvényesítésénél jogi hátrány veszélyével fenyegeti;

továbbá az özv. Vásáry Andrásné és társai tulajdonát képező részingatlanok mai forgalmi értékére vonatkozólag nem ismertette, hogy a becsü-bizonyítványokat beszerezte-e? Kik voltak a becsüsök és a bizonyítványok tartalma?

Megemlíti a belügyminiszter a lóvásárlási ügyet s hogy a tanácsnok egyes haszonbérleti ügyekben a város érdekeinek megvédése iránt a szükséges intézkedéseket elmulasztotta.

Ary Lajos főszámvonóval szemben

csupán egy vádpont van, hogy mint a Városi Takarékszövetkezet igazgatósági tagja elnézte a Vásáry testvéreknek adott kölcsönöket, prolongációkat és személyi hitelek igénybevételét a tisztviselők részéről.

„Feltűggesztem, mert... a városnak helyrehozhatatlan károkat okozhatna...”

A megejtett vizsgálat folyamán megállapított és fenti pontok alatt felsorolt szabálytalanságok és mulasztások miatt dr. Vásáry István polgármester, dr. Vargha Elemér, Borsos József műszaki tanácsos, dr. Veres Géza tanácsnok és Ary Lajos főszámvonó ellen az 1929. évi XXX. t.-c. 78. paragrafusának 1. bekezdés 1. pontja alapján a fegyelmi eljárást az idézett t.-c. 76. §. 1. bekezdés 1. pontja értelmében elrendelem, Ary Lajos főszámvonóra nézve egyébként megjegyzem, hogy ellene más kifogás nem került fel.

Dr. Vásáry István polgármestert ugyan ezen t.-c. 80. paragrafusának 1. bekezdés 3. pontja alapján állásától felfüggesztem, egyrészt mert

a vizsgálat során megállapított magatartásából alaposan feltehető, hogy további működésével a városnak helyrehozhatatlan kárt okozhatna, másrészt mert a fegyelmi vizsgálatnak mindennemű befolyástól mentes lefolytatását csak így látom biztosítottnak.

Közli ezután a belügyminiszter, hogy a fegyelmi ügyek kivizsgálásával Sz-

bolcsmegye közigazgatási bizottságát bízta meg, Zöld József és Miszty fő-

Roszzalás Rimanóczy világitási vállalati igazgatónak, dr. Balla és dr. Joó tanácsnokoknak és Nagy tb. főszámvonóhelyettesnek

Ez alkalommal egyúttal rámutatok arra, hogy a fentebb részletezett egyes ügyekben több városi tisztviselő eljárása és magatartása is bizonyos vonatkozásban kifogás alá esik.

Roszzalásomat fejezem ki R i m a n ó c z y Béla vil. váll. igazgatóval szemben azért a szabályellenes eljárásért, hogy az érvényben álló üzletsabályzat ellenére a gázcsatlakozási vezetékek létesítési költségének 80 százalékát az érdekeltekre áthárítani elmulasztotta, ami által a városnak mintegy 31.000 pengő értékű kárt okozott. Nevezettnek az a védekezése, hogy a csatlakozási költségeket az érdekeltekre azért nem hárította át, hogy ezzel

a fogyasztók megszerzését megkönnyítse,

nem vehető figyelembe, mert az érvényben álló üzletsabályzattól kormányhatóságilag jóváhagyott közgyűlési határozaton alapuló felhatalmazás nélkül eltérni jogában nem állott. Nevezettnek egyébként ezen szabályellenes eljárása által okozott kár esetleges megtérítése kérdésében a város törvényhatóságának kell majd állást foglalnia.

Dr. Balla Bertalan tanácsnokkal szemben a fogyasztási adó kezelésének ellenőrzése körül elkövetett mulasztások miatt, dr. Joó István tb. tanácsnokkal szemben ügyési díjak jogtalan kiutalása miatt, végül Nagy Sándor tb. főszámvonóhelyettesével szemben I. 20. pont alatt említett betétkönyv-biztosítéknak hatósági rendelkezés nélkül kezességi okiratra való kicserélése miatt ugyanakkor rosszzalásomat fejezem ki és már most felhívom a város közönségét, figyelmez-

ügyésre vonatkozóan pedig a fenti végpontokra is kiterjesztette a vizsgálatot.

tesse nevezetteket, hogy hivatali kötelességüknek a jövőben pontosan és lelkiismeretesen tegyenek eleget, mert ellenkező esetben a legszigorubb megtorló intézkedéseket leszek kénytelen végrehajtani.

Végül közlöm, hogy a vigalmi adó kezelése körül a közelmúltban elkövetett szabálytalanságok vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a számvonóság és a pénztár teendőiket nem mindenben a szabályoknak megfelelően látták el.

A KUPAS-UGY

Ugyanis a pénztári számfeljegyzési teendőket végző számvonósági osztály vezetője nem gyakorolt kellő ellenőrzést a visszaéléseket elkövető Kupás Sándor számtiszt hivatali működése, a könyvelés során a vigalmi adókra nézve a szabályszerű pénztári okmányokat nem követelték meg és végül a pénztár a vigalmi adó befizetéseket Kupás Sándortól szabályellenesen elfogadta anélkül, hogy az érdekelteket mozik ellennyugtáját bekövetelt volna.

Az e tekintetben elkövetett szabálytalanságok és mulasztások miatt szükséges felelősségrevonás iránt az intézkedések megtételére jelen szám alatt egyidejűleg kiadott rendelettemmel a város főispánját felhívom.

Végül értesítem a város közönségét, hogy a város vagyonkezelésével, számvitelével és üzemgazdálkodásával szemben felmerült részletes észrevételeimet és kifogásaimat és ezzel kapcsolatos rendelkezéseimet külön fogom közölni.

Budapest, 1934. augusztus 23.

Dr. Keresztes-Fischer Ferenc.

A debreceni gazdatársadalom demonstrálni készül a polgármester mellett

Köztudomású, hogy Debrecen városi közönsége teljes egyöntetűséggel foglalt állást dr. Vásáry István polgármester mellett. Ennek kifejezéséül a debreceni közönség az határozta, hogy a polgármester iránti rokonszenvet és bizalmat értésére fogják adni dr. Vásáry Istvánnak. Éppen ezért vasárnap délelőtt 11 órakor mind-

azoknak a hatalmas tábora, akik Vásáry polgármesterrel együttérzőnek, gyülekezni fognak a Gazdakör helyiségében. A gazdakörből aztán felkeresik a polgármestert és biztosítják arról, hogy a jelenlegi helyzetben is megvannak győződve arról, hogy mindenkor a legtisztább eszközökkel végezze polgármesteri munkásságát.

Vásáry József a bíróság elé invitálja a belügyminisztert

Vásáry József az alábbi nyílt levelet intézi dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterhez:

Nagyméltóságod abban a leiratában, amelyben Debrecen sz. kir. városi vagyonkezelése megvizsgálása iránt rendelkezik s egyik helyi lap közleménye szerint ebben a leiratában, amelyben több városi tisztviselővel szemben megtorló intézkedéseket tett, azt állítja, hogy mi mint haszonbérlet több-száz ezer pengőre menő jogosulatlan és más haszonbérletkötő viszonyítottan aránytalan kedvezményeket élveztünk Debrecen sz. kir. város kárára. Ezideig nem állott módunkban a közigazgatási eljárás során bizonyítani azt, hogy ezek az állítások valótlanok.

Úgy látszik, hogy erre ezután sem fog megadani a lehetőség a közigazgatási eljárás során.

Ennek következtében úgyis mint egyszerű polgár, akit erkölcsi és anyagi értékeiben a törvények védelemben részesítenek, úgyis mint törvényhozó, akinek fokozottabban kell erkölcsi tisztaságára vigyázni, de akit a törvények éppen ezért fokozottabban védelemben is részesítenek, felkérem Nagyméltóságodat, hogy az említett két leiratában közigazgatási úton emelt vádjait, amelyek megcáfolhatóságától ismétler - minde - elűtettem szí-

veskedjék, mint magyar ember, mint törvényhozó és mint a kormány egyik tagja, egyszerű polgár emberi minőségében megismételné, hogy én megértett erkölcsi tisztességem megvédhetése érdekében Önt az Ön felett is ítélkezésre jogosult független magyar bíróság elé hívhasam.

Debrecen, 1934 augusztus hó 24-én.

Vásáry József
felsőházi tag.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Fésüs János kömüves, leány: Erzsébet, Bartha József timár, fiú: Bálint, Vári Sándor napszámos, leány: Erzsébet, Dancsi István tisztviselő, fiú: József, Tóth Sándor pályamunkás, fiú: János.

Eljegyzések: Záradi János—Kovács Mária, Grósz Gyula—Strausz Adél.

Halálozások: Özv. Király Mátyásné Kiss Eszter ref., 82 éves, Olaiút 85

A kormánypárttal való hátrányos barátkozás helyett

élesebb ellenzéki politikát követel a Független Kisgazda Párttól a gönci kerület ellenzéki népe

Ha Eckhardték nem mutatnak több gerincet, akkor soha többé nem kap mandátumot Zemplénben a kisgazdapárt

Budapest, augusztus 24. Élénk fel-tűnést keltett politikai körökben az a súlyos ellentét, amely a Független Kisgazdapárt vezetősége és Dinnyés Lajos kisgazdapárti képviselő között keletkezett. Tegnap közöltük Dinnyés Lajosnak Hegymegi Kiss Pálhoz, a kisgazdapárt egyik vezetőjéhez intézett levelét, amelyben

élesen elítéli a pártnak a kormánnyal szemben tanúsított bizonytalan magatartását és azt állítja, hogy „a Független Kisgazdapárt megtorpant Gömbös Gyula személye előtt és lepaktált vele”.

A kisgazdapárt szerdai értekezletén foglalkozik Dinnyés levelével s a szerdai párthatározatot mindenesetre befolyásolja majd a kisgazdapárti képviselők jelentékeny részének az a felfogása, hogy

a pártnak csakugyan határozottabb, félre nem érthető ellenzéki álláspontra kell a kormánnyal szemben helyezkednie, híven a párt alapítójának, Gaál Gasztonnak soha meg nem alkuvó szelleméhez.

A kisgazdapártnak, amely ilyenformán

válaszút elé került,

ugyancsak szerdán kell foglalkoznia a gönci választás ügyével is. Göncön tudvalevőleg Perley Lajos volt a kisgazdapárt jelöltje, akinek ajánlási aláírásai titokzatos módon eltűntek és Baross Gábor ilyen módon jutott „egyhangú” mandátumhoz.

Perley Lajos megpeticionálja a gönci választást. Az ajánlási ívek rejtélyes eltűnésével kapcsolatban a gönci választóközönség egy része külön feljelentést tett, mivel a bíróság előtt akarják tisztázni az egész ügyet.

A gönci kerület kisgazdapárti választópolgárai ilyen körülmények között nagy érdeklődéssel várják a kisgazdapárt szerdai állásfoglalását és ezt megelőzően

emlékiratot intéztek Eckhardt Tibor pártvezérhez.

Ez az emlékirat a többi közt ezeket mondja:

„Megdöbbenéssel értesültünk arról, hogy ajánlási íveink ellopása következtében megfosztattunk a szavazás lehetőségétől s a kormánypárt jelöltje választás nélkül jutott a mandátumhoz, amelyet szavazás esetén feltétlenül a Független Kisgazdapárt jelöltje kapott volna meg. A gönci kerület öntudatos választópolgárai azonban

a nép jogainak ily durva megfosztásába nem fognak bele nyugodni soha. Ha tehát a Független Kisgazdapárt becsüli annyira a hűjótorna vármegye népét, hogy a jövőben is számít annak bizalmára, úgy kérjük Méltóságodat és a párt parlamenti csoportját, hogy ezt a példátlanul álló eljárást könyörtelenül megtorolják méltóztatásuk...

A gönci választókerület választópolgárai túlnyomó többségének az a kívánsága:

méltóztatásuk határozatilag kimondva a kormánnyal szemben a legmesszebbmenő politikai konzekvenciákat levonni, a párt amúgyis hátrányos barátkozás helyett a legélesebb ellenzéki politikát követni és mindenekelőtt a kormánypárt minden egyes képviselőtagját bojkottálni, velük még a magánérdeklődést is megszakítani mindad-

dig, amíg a kerület vissza nem kapja ezt a mandátumot,

amelyhez a törvénytelenések egész sora s ajánlási íveink elsikkasztása következtében jutott „egyhangú választással” a kormánypárt jelöltje. Ennek okvetlenül meg kell történnie, mert a petíciós eljárás soká elhúzódik.

Ellenkező esetben a Függet-

„Bóni” R. T. Mintagazdaságának szőlőkülönlegességei megérkeztek: Saszla, Paszatuti, Muskutály. Kapható az alanti cégeknel:

Dutsch Albert és Fia üzleti
Deutsch Lajos, Öhlbaum Irén,
Monoky Nándor, özv. Kovács
Jánosné, Korzó Csemege Áruhá-
zak, Kiss Testvérek, Roth Jenő,
özv. Ruovald Gyuláné, Zsátko
Jenő, Tompa Károly.

Nagybani eladás Verbőczy u. 4.

len Kisgazdapárt elben a me-
gyében mandátumot nem fog
kapni többé soha.

Ezt követeli a kerület választópolgárainak községenként is megállapítható nagy többsége. Reméljük, elvárjuk, hogy a párt vezetősége feltétlenül meg fogja védeni a kerület polgárságának jogait és meg fogja védeni a polgárokat is azoktól a zaklatásoktól és bosszúállástól, amelyekbe — a párt mellett való nyílt állásfoglalás miatt — máris bőségesen van részük...

A háború bármely percben kitörhet Európában

— mondja Mussolini, aki azt állítja, hogy egy háborút akadályozott meg azzal, hogy olasz csapatokat küldött az osztrák határra

Bologna, augusztus 24. A nagy olasz hadgyakorlatok ma reggel 9 órakor véget értek. A hadgyakorlatok végeztével Mussolini az egybegyűlt olasz tisztek s külföldi katonai attasék előtt beszédet mondott. Mindenekelőtt dicsérettel emlékezett meg az olasz csapatok munkájáról, majd pedig a háború lehetőségéről szólva a következőket mondta:

— Nincs senki Európában, aki a háborút akarja, de a háború gondolata a levegőben van s a háború bármely percben kitörhet.

Mussolini kijelentette továbbá, hogy midőn július végén az osztrák események következtében csapatokat küldött az osztrák határra, ezzel véleménye szerint egy háborúnak vette elejét. Olaszország ezentúl készen kell, hogy álljon a

háborúra és katona nemzetté, sőt militarista és harcos nemzetté kell válnia. A nemzet politikai, gazdasági és szellemi életének e katonai szükségességeknél kell alapulnia, mert a háború a népek legfőbb ítélszéke és az értekezletet és jegyzőkönyvet minden jóakarattal ellentétben a háború a nemzetek sorsától elválaszthatatlan marad.

Hiába mondta ki Kálmán király ötszáz esztendeje, hogy boszorkányok pedig nincsenek, mert Szoboszlai Mihály talált most egyet Hajdúdorogon és megpróbálta azt agyonverni

Özv. Bárány Jánosné hajdúdorogi asszonynak különös kalandja támadt augusztus 20-án éjszaka. A 88 éves asszonyt éjjel álmából hatalmas dörmögés riasztotta fel, majd fülsiketítő üvegsöröpölés hallatszott. Az öreg asszony rémülten húzta fejére a dunyhát és meg sem mert moccani reggelig. Szerencsére a fia, aki közvetlen szomszédságban lakik, nem örökölte anyja félték természetét. Ő is meghallotta a zajt és sietve kiment, hogy megnézzék, mi az. Az uccára érve meglepetve látta, hogy egy hatalmas karóval felszerelt sötét alak anyja ablaka alatt áll és avval foglalatoskodik, hogy szorgalmasan veri be az öregasszony ablakait keresztfástól, majd letámasztja a műszert a fal mellé és készülni be-mászni az ablakon. Ezt már nem hagyta a fiú szó nélkül, megkérte a kú-

lönös látogatóra, aki megijedt és futásra vette a dolgát. Azonban csakhamar elfogták a lármára felébredt szomszédok segítségével és előállították a csendőrségre. A csendőrök aztán megkérdezték az akácfakarós nyájas idegentől, hogy miért viselkedett olyan feltűnően az öregasszony ablaka alatt. A kérdezősködésre meglepő választ kaptak. Az idegen, akit különben Szoboszlai Mihálynak hívnak és újfahértói lakos, elmondta, hogy négy évvel ezelőtt ott lakott az öreg Bárányné-nál, mint albérlő és ekkor Bárányné, aki a karós férfiú szerint veszedelmes boszorkány, megrontotta őt. A rontása abban mutatkozott, hogy Szoboszlai elköltözött Újfahértóra és adós maradt az öregasszonynak a házban. Azonban a rontás miatt nem volt nyugta és ezért elhatározta, hogy elvágja a bo-

szorkánnyal. Huszadikán este vágott egy tekintélyes boszorkányzó akácfakarót és ezzel gyalog elsétált Dorogra. Természetesen előbb az otthoni korcsmában jól felöntött a garatra, valószínűleg, hogy így is vértézze magát az újabb megrontás ellen. Szándéka, mint elmondta, az volt, hogy bemegy az asszonyhoz és elveri, valamint meg-rázza. Ez utóbbi tevékenység lett volna hivatva csökkenteni a régi rontás hatását. Azonban így a rázás és az eldöngetés nem sikerült, mivel az akácfakarós okkultistát kézrekerítették a te elkövetése előtt, a csendőrség pedig beszállította a debreceni ügyészség fogházába, ahol őrizet alatt áll, valószínűleg a Bárányné-féle rontás folyományaképpen. Sőt az is valószínű, hogy az éjjeli tevékenységnek még más olyan következményei is lesznek, amit Szoboszlai szintén a Bárányné bűbájának fog tulajdonítani, bár ezek a következmények távolról sem ígérkeznek bűbajosoknak.

— A debreceni munkás szakszervezetek vigalmi gárdája (Munkás-Otthon, Margit-fürdő) 1934. évi augusztus 25-én, szombaton este pontosan 8 órai kezdettel családias gyümölcs-estét rendez, melyre tisztelettel meghív a rendezőség minden érdeklődőt. Az estélyen három ajánldéktárgy lesz kiosztva. A zenét a Munkás-Otthon közkedvelt szalonzenekara szolgáltatja.

Tizenkét évi fegyházát kapott az egyeki gyilkos,

aki megölte anyját és vadházastársát, mert elüldözték a szülői háztól

A debreceni törvényszék Tóthtanácsa pénteken tárgyalta Molnár József 22 éves egyeki lakos bűnperét, aki ez év április 16-án felesével meggyilkolta édesanyját és ennek vadházastársát, Jakab Péter 62 éves egyeki gazdálkodót.

A gyilkos fiú a tárgyaláson elmondta, hogy miképpen követte el a gyilkosságot. Anyjának tizenkét gyermeke van és ezek közül ő az egyetlen fiú. Ezért

nagyon rosszul esett neki, mikor anyja most öreg korában összeállt Jakab Péterrel.

A fiú többször figyelmeztette az asszonyt, hogy nem illő, amit csinált. Anyja azonban nem hallgatott rá, hanem rossz néven vette a figyelmeztetést. Jakab Péter egyenesen rossz szemmel nézte, hogy a fiú még mindig a háznál van és

többször hangoztatta az asszony előtt, hogy küldje el a fiút, aki „nagybűnű” és akinek kotnyeleskedése nélkül egészen boldogan élhetnének.

A fiú maga is többször hallotta, mikor Jakab követelte anyjától, hogy takarítsa el a háztól. A sora is rosszul ment otthon, mióta az öreg Jakab volt a gazda.

Rongyosan kellett járnia

és főleg az esett a fiúnak nagyon zokon, hogy a sorozásra rongyos csizmában kellett mennie. Mikor panaszkodott anyjának, ez egyenesen kiutasította a házból. A fiú erre nővéreinek férjéhez, a faluban lakó Kerekes Mihályhoz ment és ezeknél húzta meg magát. Itt elpanaszolta sérelmeit és szorgalmasan dolgozott. Azonban igen szeretett volna visszamenni a szülői házhoz. Evégből visszament anyjához a gyilkosság napján, a kora délutáni órákban. Anyját azonban nem találta otthon. Elrejtőzött hát a padláson és így várta meg az asszony visszatérését.

Mikor anyja hazajött, elébe állott és kérte, bocsásson meg neki és engedje meg, hogy ezután otthon maradjon. Anyja azonban hidegen fogadta és kijelentette, hogy menjen vissza oda, ahol eddig volt. „Fel is út, le is” — mondta ingerülten az öreg asszony.

A fiú erre azt mondta, belenyugszik anyja parancsába, csak még elmentele előtt egy kis fát fog vágni. A mitsem sejtő asszony átadta neki a favigóbaltát, nem is gondolva arra, hogy a fiú azzal a szándékkal jött ide, miszerint ha anyja nem engedi a háznál maradni, meggyilkolja a vadházastársával együtt. Ezt a fiú már a padláson gondolta ki, miatta anyjára várt. Mikor a fejszét az asszony átadta neki, egy pillanatra megfordult, hogy bemerjen a szobába. A fiú ekkor

két hatalmas ütést mért az asszony fejére, aki a halálos csapások alatt holtan rogyott a konyha földjére.

Kevéssel ezután hazajött az öreg Jakab is, akit a fiú behívott a konyhába és

a mit sem sejtő embert egyetlen csapással leterítette.

Aztán otthagya a két halottat és egy darab kötéllel a kezében a padlásra ment, hogy felakassza magát.

Azonban idegességében nem talált

akkora széket, amelyre felállva véghezvihette volna tettét és így felhagyott az öngyilkossági szándékkal. Ehelyett nyugodtan hazament a sógoráékhoz, akik semmi különösebbre nem észleltek a fiú viselkedésében, csak később döböntek meg, mikor Molnár József kijelentette, hogy elmege és nem látják őt többet ezen a vidéken soha. Sógora meglepetten kezdte vallatni. A fiú azonban elszaladt és csak a kapuból kiáltotta vissza:

— Igen, elmegyek örökre, mert a két öreg a földön fekszik már otthon.

A sógora ekkor utána sietett és a

lelkére beszélt, majd együtt elmentek a csendőrségre, ahol a fiú elmondta, hogy mit csinált és a csendőrség letartóztatta. A tárgyaláson számos tanut hallgattak ki, akik egyöntetűen azt vallották, hogy Molnár Józsefet a faluban mindenki jóvaló, józanéletű embernek ismeri, aki szorgalmasan dolgozott mindig és nem adott panasza okot.

A bizonyítási eljárás befejezése után dr. Csáth Kálmán ügyész mondta el vádbeszédét, amelyben a törvény teljes szigorát kérte a vádlottal szemben alkalmazni, aki

szerinte előremegfontolt szándékkal gyilkolta meg áldozat

A prágai boszorkánykonyha

Cseh sugalmazásra egy francia lapban fantasztikus nazugságok jelentek meg Magyarország háborús készüldéséről

A Paris Soir legutóbbi száma egy valótlanságok halmazatából összeállított cikket közöl az Európa nyugalmát fenyegető „magyar veszedelméről”. Szemszédett hazugságoknak ilyen monumentális gyűjteménye már rég nem jelent meg a világsajtóban, amely pedig az utóbbi évtizedek során meglehetősen hozzájárult a fantasztikus szenzációkhoz.

Ha csupán hírhajhászó tájékoztatás és felelőtlenség fűtené a Paris Soir szóbanforgó cikkét, talán cáfolatra sem méltatnánk, annyira képtelenek a benne felsorakoztatott adatok. Azonban... a francia ujság cikkének másfajta „fűtőanyaga” is van. A tajtékozó gyűlölet, a rágalmazó rosszindulat, amely ezúttal is, mint már annyiszor, prágai jelzéssel tombolja ki magát egy megtévesztett, hiszékeny francia lap hasábjain.

Leleplezés a Paris Soir cikke? Igen, de elsősorban azt az aljas boszorkánykonyhát leplezi le, amelyben ilyen gonosz és örült hazugságokat röpitének világgá a lefegyverzett, ezer sebből vérző, keresztre feszített Magyarországról. Arról a Magyarországról, amely a trianoni szerződés méltánytalanságait is páratlan méltósággal viselve, békésen, csupasz kézzel áll a körötte állig lefegyverzett népek fenyegető tengerében.

A Paris Soir prágai keltezésű tudósítása, Charles Sicard cikke így hangzik:

Prága, augusztus hó.

A német fegyverkezés már nagy tintahullámokat keltett a sajtóban s nagy beszédhullámokat a parlamenti szószekeken. Mindezeknek a leleplezésének meg volt az a kétségtelen előnye, hogy a közvélemény figyelmét ráirányították egy alapos veszedelmre, de egyúttal abba a nem kevésbé tagadhatatlan hibába estek, hogy elfordították a figyelmet bizonyos másodlagos veszedelmekről. Ugyanis nemcsak Németország fegyverkezése a szerződések megkerülésével: Magyarország ugyanolyan kártartással, ugyanolyan energiával készülődik a revánusra és a trianoni szabványok megkerülésére ugyanolyan kibúvókhoz folyamodik, mint a német birodalom a versaillesi megállapodások kijátszásánál.

A budapesti kormány rendszere-

sen, szakadatlanul, megingathatatlanul növeli a haderőt alkalmas állítózatok alatt. A magyar módszerek ebben a tekintetben mintha valóságos másolatai volnának azoknak, amelyeket Németország megdöbentő tökéletességgel fejlesztett...

E bevezetés után a cikk sorra veszi az egyes szervezeteket, amelyek mögött állítólag katonai alakulatok rejtőznek. A határőrséggel kezd. Megállapítja, hogy ezt a szervezetet a pénzügyörök munkájának megkönnyítésére létesítették és azután azt a neveléses állítást kockáztatja meg, hogy Magyarország a csempészés elleni küzdelem ürügye alatt 7 új ezredet állított fel!

Ezután röviden a csendőrséggel foglalkozik a Paris Soir cikke, állítólag ezt is katonai célokra használják. A levente-intézmény pedig nem más, mint a rendes hadsereg politikai és katonai előszobája. A cikkíró szerint semmi túlzás nincs abban, ha ezzel az egyesülettel kapcsolatban „az ifjúság katonai szervezéséről” beszélünk.

Van-e Magyarországnak légitöltő-tája? — veti fel ezután a kérdést a Prágából keltezett cikk írója s a felelet természetesen az, hogy van. „Értesülési szerint” a magyar hadsereg máris „400 harci repülőgépet állíthat csatasorba”. Ezek a repülőgépek, amelyeket részben külföldön vásároltak, részben bent az országban állítottak elő, minden katonai célra alkalmasak.

A katonai igazgatás keretében hiába keresnénk külön szervezet, mely a repüléssel foglalkozik, a tilos szerv hiányát a kereskedelmi minisztérium polgári légügyi hivatala pótolja. — folytatja többek között a cikkíró. — A légügyi hivatal élén azonban katonák állnak, a különböző légügyi csoportok parancsnoki állásait is katonák töltik be. Az ország ezenkívül valóságos hálózatba aeroklubokkal s ezek, amint a cikkíró szörnyűköddéssel állapítja meg, „gyakorlati oktatással kísért repülőtanfolyamokat tartanak”. A cikk így végződik:

— Nem szabad, hogy az a jogos nyugtalanság, amelyet Németország fegyverkezése folytán érünk, elterelje a figyelmet Budapestről, az elkeseredett irredentizmusnak erről a központjáról.

taít.

Majd Aczél Jenő dr. nagyszabású védőbeszéde után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza és tizenkét óra után pár perccel kihirdették az ítéletet. A törvényszék szándékos emberölésért 12 évi fegyházbüntetésre ítélte Molnár Józsefet, aki megnyugodott az ítéletben, melyet védője is tudomásul vett. A királyi ügyész a vádtól eltérő minősítés miatt és súlyosbításért jelentett be fellebbezést.

Gyászrovat

Özv. Boros Jánosné Bányai Rozália 61. évében elhunyt. Temetése szombaton 4 órakor lesz a Köztemetőben. Fehértói temetkezési vállalat.

Orosz József 26. évében elhunyt. Temetését a Köztemetőben szombaton délután Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

A cikk számadatai és egyéb állításai olyan képtelenségek, hogy szükségesnek sem tartottuk azoknak hivatalos megcáfoltatását.

Ha autó, hát legyen
STEYER 100
motorkerékpárból mindenek felett a
PUCH
Steyer, austro-Daimler Puchművek
helyi megbízottja
PIRELLI PNEUMATIK
kerékpárviselő
VANDOR benzinállomás
Szuchányi ucca 24. sz.
Telefonszám: 10-80.
Benzinállomás éjjel-nappal szolgálat

Lovag as ügy helyett pereskedés

Beszámoltunk róla annak idején, hogy egy Hajdúszoboszlón lezajlott városi bizottsági tagválasztás során még 1932-ben milyen affér keletkezett dr. Hunyadi Béla és az akkori szoboszlói városi főjegyző, dr. Vasady Győző között. Az afférnak azonban nem lett lovagias folytatása, miért is Vasady egy szoboszlói lapban azt tette közzé, hogy őtöle Hunyadi nem is kérhetett volna elégtételt, mert Hunyadi nem képes lovagias elégtétel adására. Erre természetesen Hunyadi beperelte rágalmazásért a hírlapi úton lovagiaskodó volt főjegyzőt. A debreceni törvényszék már számos tárgyalást tűzött ki ebben az ügyben, azonban valamennyit el kellett halasztani, mert Vasady nem jelent meg a tárgyalásokon. Most már elővezetését rendelték el, mire a vádlott valóban megjelent a napokban a kitűzött útván elkövetett rágalmazásért ötven pengő pénzbüntetésre ítélte el a volt főjegyzőt, aki megfellebbezte az ítéletet. Az ítélet arra is kötelezte a vádlottat, hogy a költségeket fizesse meg, továbbá az ítélet jogerőre emelkedés után az illetékes lapban tegye közzé.

A FÜGGETLEN UJSÁG
hirdetéseit mindig eredményesen

Istentiszteleti rend

Vasárnap, augusztus 26.

— **A református templomban.** Nagytemplom délelőtt 10 óra: prédikál dr. Soós Béla, ágendázik dr. Farkas Ignác, délután 5 óra: Lukács László. — **Kistemplom délelőtt 9 óra:** prédikál Uray Sándor, ágendázik Lukács László, délután 5 óra: Kiss Antal Jenő. — **Kossuth ucca délelőtt 10 óra:** prédikál Baja Mihály, ágendázik dr. Módos László, délután 5 óra: Biró Béla. — **Árpád-tér délelőtt 10 óra:** prédikál Magyar Bertalan, ágendázik Márki Kálmán, délután 3 óra: Tóth Sándor. — **Ispotály délelőtt 10 óra:** prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Kulcsár Dezső, délután 5 óra: Kulcsár Dezső. — **Homokkert délelőtt 10 óra:** prédikál és ágendázik Kalas Ferenc, délután 3 óra: Tamás Ferenc. — **Kerekestelep délelőtt 10 óra:** prédikál és ágendázik vitéz Szabó Endre, délután 3 óra: vitéz Szabó Endre. — **Nyulas délelőtt 10 óra:** Tamás Ferenc. — **Tégláskert délután 3 óra:** Kulcsár Lajos th. — **Egyek délután 3 óra:** Siposs Imre. — **Wolaffkatelep délután 3 óra:** Hegyi Tibor. — **Nyilastelep délelőtt 10 óra:** prédikál és ágendázik Papp Imre, délután 3 óra: Udvarhelyi Gy. — **Csapókeret délelőtt 10 óra:** prédikál és ágendázik Dancsházy Sándor, délután 3 óra: Tömör Lajos th.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál Poputh Viktor lelkész.

— **A gör. szert. róm. kath. templomban** reggel 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diák- és katonamise együtt, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság, 4 órakor vecsernye, utána szentségimádás.

— **A baptista imaházban.** A Szapanos ucca 23. szám alatt levő imaházban vasárnap délelőtt fél 9-től 10-ig imaórákat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11-12-ig vasárnapi iskola, délután 6-7-ig prédikáció, fél 8-9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Vendéglátóadó egésznap Tóth Gábor zeneügyi titkár.

SPORT

KETTŐS AMATŐRBAJNOKI MÉRKŐZÉS A DVSC-PÁLYÁN

Vasárnap indulnak meg az amatőrbajnokság 1934-35. évi küzdelmei, melynek keretében negyed 3 órakor a DKASE—MTSE, negyed 5 órakor a DVSC—Textil küzdenek egymással. Mindkét mérkőzés izgalmas és szép sportot ígér.

Felhívás. Felkérem a Nagy Károly és Társai cég futballcsapatának játékosait, hogy vasárnap délután fél 5 órakor a dohánygyári pályán a Hunyadi FC ellen játszandó tréningmeccsre megjelenni szíveskedjenek. Intéző.

Iparosok, kereskedők

rendelőket, vevőket találnak ha hirdetésben

hirdetnek!

Pénteken 34 fok meleg volt Debrecenben Végre jön a hősüllyedés!

A debreceni egyetem földrajzi intézetének időjárás jelentése:

Az óceáni hűvös levegő elárasztotta Középeurópa nyugati felét és a déli órákig Nyugat-Lengyelorszáig hatolt. Kiadós esők és zivatarok voltak Németországban. A legjelentékenyebb mennyiségben az Alpok északi oldaláig jutottak, ahol 20-30 mm-es mennyiségek hullottak. Az óceáni levegő folyamán fellépő lehűlés jelentékenynek ígérkezik. A Zugspitz tetején, 3000 m. magasságban ugyanis a ma reggeli 9 fokról délelőtt 11 órára 1 fokra süllyedt a hőmérséklet és a délelőtt

folyamán havazott.

Hazánkban az ország északi és nyugati részein voltak eddig jelentéktelen esők. A délután folyamán Debrecenben is volt kevés eső, a keleti országrészben bár a felhőzet nagyobb volt, de a meleg változatlanul tovább tartott. Debrecenben a legmagasabb hőmérséklet 34 fok volt. Este 7 órakor a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás pedig 760 mm. volt, mérsékelt emelkedő irányzattal.

Jóslás: Nyugatra forduló élénk szél, jobbára felhős idő esőkkel, zivatarokkal és hősüllyedéssel.

Legalább 15-16.000 inséges munkanélkülről kell gondoskodni e télen Debrecen városnak

Az idén is kell annyi pénz a munkanélküliek segélyezésére, mint amennyire az elmúlt télen szükség volt

Az inségakció programjának megállapítására egybehívott bizottság pénteken délelőtt ülésezett a városházán. Az ülést dr. Csürös Ferenc kultúrtaácsnok nyitotta meg és rámutatott arra, hogy télen, az inséges időkben a keresetképes emberek munkaalakalmak teremtésével, a keresetképteleneken pedig segélynyújtással segítendő a város, még pedig népkonyha és napközi otthon felállításával, valamint ruhaosztással. Az elmúlt három évben 15-16,000 volt a családtagokkal együtt az inségesek száma, tavaly azonban a jó termés következtében 13,900-ra csökkent ez a szám. Az idén azonban ismét 15-16,000 inségesrel kell számolni. Tavaly átlagosan 120 szellemi szükségmunkást foglalkoztatott a város s ezeknek a javadalmazása 36-40,000 pengőt tett ki. Az idén is legalább ennyire kell számítani, úgy hogy a szellemi munkanélküliek foglalkoztatására és a keresetképtelenek

segélyezésére több mint százezer pengőre van szükség. Tavaly különféle munkákhoz 267,000 pengő bért fizettek ki, míg anyagbeszerzésre 77,000 pengőt folyósítottak. A munkanap 108,000 volt. A polgármester utasítására a műszaki ügyosztály már csinált egy program-tervezetet, de csak 36,000 munkanappal. Az idén is kell legalább annyi pénz, mint tavaly, a mérleget azonban jótékonyan befolyásolja az a körülmény, hogy a múlt évről 44,000 pengő értékű munkateljesítmény elmaradt s ezt majd az idei télen dolgozzák le.

Piskolthy Ferenc műszaki főtanácsos ismertette ezután a műszaki ügyosztály munkatervezetét, majd többek felszólalása után elhatározták a Kacsokovics-telek teljes planirozását, egyben felhívták a városi kertészetet, hogy tegye meg előterjesztését az inségmunkákkal kapcsolatban.

Ezután az ülés véget ért.

Három öreg térkép miatt elvették a románok Both ny. debreceni ezredes útlevelét

Hadbíróági vizsgálat folyik

Szatmár, augusztus 24. Both Gyula, a magyar honvédség nyugalmazott ezredese, apósának, Thury Sándor földbirtokosnak látogatására Debrecenből Szinerváraljára érkezett. Az ezredes pár napos tartózkodás után megjelent a telekkönyvi hivatalban, betekintési engedélyt kért a telekkönyvi térképekbe. Gönczy Gyula telekkönyvvezető az engedélyt megadta.

Pár nap múlva a szatmári rendőrség állambiztonsági osztályához és a csendőrszárnyparancsnoksághoz jelentés érkezett a magyar ezredes ellen. A besugók jelentése szerint Both Gyula régi katonai térképekkel jelent meg a telekkönyvi hivatalban s azokra a telekkönyv térképeinek adatai alapján különböző bejegyzéseket végzett.

A csendőrség a járásbíróság bevo-

násával házkutatást rendelt el a Thury Sándor kúriájában.

A házkutatás során három régi katonai térképet találtak, amelyek a Máramaros — Kapnik — Gutin — Avas — Szinerváralja hegyvidékre vonatkoztak.

A járásbíróság vezetője kihallgatta Both ezredesét. Az ezredes előadta, hogy semmi különös szándéka nem volt a katonai és telekkönyvi térképek összehasonlításával. Apósa megbízta, hogy a térképekre jegyezze be a Thury-család birtokában levő erdők pontos helyrajzi számát és helyét. A térképeket nem Magyarországrol hozta, hanem apósától kapta.

A házkutatás után kiszállt Szinerváraljára a szatmári állambiztonsági osztály vezetője s a csendőrszárnyparancsnokkal együtt különböző ki-

hallgatásokat végzett.

A rendőrség gyanuba fogta Gerber Béla szinerváraljai gyógyszerész is. Őt azért vonták felelősségre, mert állítólag eredetileg nála voltak a katonai térképek, ő adta át azokat Thury Sándornak. Gerber Béla visszautasította a gyanúsítást, kijelentette, hogy soha semmiféle katonai térképet nem őrzött.

A vizsgálat befejezése után Both Gyula ezredessel közölték, hogy Szinerváralján kell bevárnia, míg a hadbíróság átvizsgálja a térképügyről felvett jegyzőkönyveket. Az ezredes útlevelét elvették.

KÁVÉHAZBAN

ÉTTEREMBEN

CUKRASZDABAN

BORBÉLYNAL

kérje

A FUGGETLEN UJSAGOT

KÖZGAZDASÁG

EMELKEDTEK
A GABONAÁRAK

Határidőzlet:

Búza: október 16.12, 09, 14, 18, 22, 17, 18, 16, zárlat 16.21—22, március 17.04. 08, 11, 15, 20, 16, 13, 18, 22, zárlat 17.22—23.

Rozs: október 12.75, 72, 69, 73, 75, 80, 95, 90, 86, zárlat 12.83—85, március 13.58, 85, 80, 73, 79, zárlat 13.78—79.

Tengeri: szeptember 10.74, 77, 80, 79, 85, zárlat 10.85—87, május 10.70, 68, 74, 75, 72, 85, zárlat 10.84—86.

Készárúüzlet:

Búza: tiszai 77 kg. 16.20—16.45, 78 kg. 16.35—16.60, 79 kg. 16.50—16.75, 80 kg. 16.60—16.85, ftiszai 77 kg. 15.75—15.90, 78 kg. 15.90—16.05, 79 kg. 16.05—16.20, 80 kg. 16.15—16.30.

Rozs: pestv. 12.15—12.25, egyéb rozs 12.20—12.30, tak. árpa I. 12.90—13.20, tak. árpa II. 12.60—12.80, zab I. 11.40—11.60, zab II. 11.20—11.35, tengeri 11.00—11.20.

A készárúvásáron búza 15—20, rozs 5—15, zab 25—35, tengeri 10, árpa 20 fillérrel drágább.

♦♦♦

HIVATALOS
VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 17.05—17.45, 100 cseh korona 14.02—14.20, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 335.00—339.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.15, 100 líra 29.90—30.25, 100 német márka 136.00—137.60, 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 110.70—111.65.

Jegyezze fel a címünket!

Nyomtatvány
Könyv
Klissé

szükséglete beszerzésénél forduljon bizalommal hozzánk! Szépen dolgozunk! és jutányos áron!

Nagy Károly és Társai
könyvnyomda • könyvtárolás • vevőnő
intézet • könyvgyűjtemény gyűjtemény

DEBRECEN, Fővárosi út 40.
Telefon 572.

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.
Felelős szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26—, félévre 14—, negyedévre 7—, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

Mindentudó

A polgármester fogad: Magánügyekben nétfőn és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

A rendőrség telefonszáma: 20-45.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések:
 9.45: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül. — 12.00: Déli barangzó az egyetemi templomból. — 12.30: Hírek. — 1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamok. — 4.45: Időjelzés, időjárás, vízállás, hírek. — 12.00: Himnusz.

SZOMBAT, augusztus 25.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 10: Az időváltás megérzése. (Felolvasás.) 10.40: Mai kis lexikon. (Felolvasás.) 12.05: Ilosvay-trió. 1.30: Kelemen Klára zongorázik, Szathmáry Margit hegedül (zongorakísérettel). 4: Ezeremester-műhely Ifjúsági óra. 5: A Magyarországi Munkásdalogyalek Szövetsége képviselőjében a Magyarországi Hírlapterjesztő Munkások Dalárdája és a Kőbányai Vas-és Fémmunkások Dalárdája. 6: Mit üzen a rádió. 6.35: Hanglemezek. 7.25: Magyar éjszakák. Turchányi István előadása. — 8: Részletek Nagypál Béla és Vincze Zsigmond operettjeiből. Előadja Kármán Gizi, Szűcs László és a Budapesti Hangverseny Zenekar. 9.20: Hírek, löverseny-eredmények. 9.40: Közvetítés a Hungaria szállóból. Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál. Közben körülbelül 10.10: Időjárásjelentés, 10.50: Bertha István szalonzenekara.

— Az osztálysorsjáték mai húzásán 200,000 pengőt nyert: 38300. — 20,000 pengőt nyert: 5947. — 5000 pengőt nyertek: 22776, 72253. — 4000 pengőt nyert: 2197. — 3000 pengőt nyert: 65374. — 2000 pengőt nyertek: 25025, 44688. — 1000 pengőt nyertek: 25354, 30079, 31938, 38444, 47797. — 800 pengőt nyertek: 17324, 19370, 26465, 35774, 36041, 43073, 51779, 62237, 63955, 71956, 76624. — 600 pengőt nyertek: 12701, 33724, 39067, 42258, 48022, 52630, 64996. — 500 pengőt nyertek: 2519, 8465, 10936, 11107, 11213, 15682, 18372, 18527, 19980, 23304, 23634, 32448, 57360, 57839, 64467, 79018. — 400 pengőt nyertek: 870, 3087, 5778, 7292, 8197, 8214, 9989, 10972, 12244, 13931, 14566, 15557, 15976, 16265, 16923, 17498, 20518, 26483, 27938, 31141, 31331, 33516, 34010, 34655, 41696, 42866, 43366, 47616, 49408, 50572, 52462, 53709, 58007, 58631, 60395, 61176, 61375, 64124, 65423.

67558, 70404, 72286, 73946, 74948, 76177, 78445, 80467, 82647, 83267, 83363. — 300 pengőt nyertek: 464, 686, 935, 3241, 4463, 4939, 7407, 7665, 8132, 8210, 9735, 10323, 10333, 10499, 11304, 11576, 11856, 12446, 12550, 15228, 15344, 15355, 15541, 16951, 17938, 17957, 18451, 20334, 21402, 22425, 22572, 23177, 23887, 27875, 27903, 29570, 30727, 31545, 32729, 32883, 34315, 34362, 34490, 35360, 36681, 38963, 42718, 43154, 43208, 44690, 44845, 46326, 46362, 46509, 46812, 48790, 49499, 49832, 50182, 51129, 52024, 52104, 52668, 55667, 56460, 57342, 58546, 58790, 59616, 59848, 60417, 60883, 61796, 62719, 63176, 64550, 64656, 66541, 66712, 67575, 69414, 71309, 71618, 72987, 74703, 75143, 75715, 77965, 78914, 80193, 80362, 81471, 82270.

— Vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések részleteire is. Fülöp, Csapó ucca 3. Telefon: 29-17.

— Rendkívüli közgyűlést tart a „Hármaskerti Kispolgárok Olvasóköre” Létai ut 26. sz. alatt. A Boldog-, Varga-, valamint a Tégláskert lakosai közül alakult kör vezetősége rendkívüli fontos tárgysorozattal rendkívüli közgyűlést tart. Esetleges indítványok során a burkolatozás kérdésével is foglalkozik. Közgyűlés kezdete vasárnap, 26-án délután 4 órakor. Pontos megjelenést kér az elnökség.

— Csodahatású arcszépítővíz próbavége is kapható. Milodin, Piac ucca 75.

— Vasúti igazolvány-képeket legolcsóbban Gisser fényképész készít, Piac 46., udvarban.

— Német nyelvtanfolyam az Ujságíró Clubban. Idegen nyelvre mindenkinek szüksége van. Ez a cél vezette az Ujságíró Club vezetőségét, mikor elhatározta, hogy 50 filléres óradíjak mellett a nagyközönség részére a legjobb tanerők bevonásával nyelvtanfolyamokat rendez. A német nyelv előadására sikerült megnyerni dr. Bácsy Ernő kollégiumi szeminaryumi lektort. A tanfolyam kezdők és külön haladók részére lesz, azokon 16 éven felüliek vehetnek részt és egy-egy csoportban 10—12 hallgató lesz. A tanfolyam szeptember közepén kezdődik és 1935 június végéig tart, heti 2 órán át. Az egész tanfolyam 80 órából áll. Tandíj óránként 50 fillér és ez havi 5 pengős részletekben is fizethető. Beiratkozni lehet d. e. 11—1 és d. u. 6—8 óra között az Ujságíró Clubban (Piac u. 26., I. em.).

— Nagyszabású színelőadás. A nyilastelepi Népkörben 26-án délután 5 órai kezdettel közkívánatra ismét színrekerül a tomboló sikert aratott Felhő Klári, háromfelvonásos népszámú. — tekintettel, hogy a 19-iki előadást sokan nem tudták megnézni. Ugyancsak a nyilastelepi Népkörben szeptember 2-án este 7 órai kezdettel szülőlopással egybekötött nagyszabású táncestély lesz. Belepődij nincs!

Szombaton: „SPANYOL LÉGY”, Fritz Schultz, Hans Brauswetter, Betty Bird nagy attrakciója. — Megelőzi: „TULIPÁN ÉS FACIPÓ”. Előadások: 7, 9 órakor.

— ORTH. KÓSER SZALAMI ÉS HUSCSEMEGEÜZLET Páneth szalámigyár lerakata, Piac ucca 9. szám.

— A debreceni református diákok Soli Deo Gloria Szövetsége már most megkezdte diákszegélyezési akciójára való gyűjtést, hogy szociális tevékenységét minél eredményesebben végezhesse. Ezért felkéri mindazokat, akik a református diákság ügyét szívükön viselik, pénzbeli adományait a Szövetséghez (Kollégium) beküldeni szíveskedjenek. Az adományokat lapunkban is köszönettel nyugtázzuk.

— Hol lesz vasárnap villanyáramszünet? Tisztelettel értesítjük villamosáram fogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon eszékölendő javítások miatt 26-án, vasárnap a következő időben és helyeken az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 6 órától 7-ig és délután 2 órától 3 óráig: Szent Anna, Kandia, Zöldfa, Batthyány ucca, Méliusz-tér, Kosuth, Burgundia, Domb, Magoss, Kígyó, Vár ucca, Csapó u. eleje, Nyomtató, Szappanos, Veres, Kölcsey, Meszena, Maróthy Gy., Faragó, Egymalom, Rákóczi, Eötvös, Péterfia ucca páratlan oldala. Reggel 6 órától délután 3 óráig: Teleki, Timár, Varga és Vigkedvü M. uccákon. Világítási vállalat.

• Vásároljon hirdetőnkél. •

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtti

1909 AUGUSZTUS 25. SZERDA.
 A legöregebb debreceni gyógyszerész, a városzárte tisztelt és becsült Mihalovits István 76 éves korában elhunyt.
 Hét hónapi fogházra ítélte a bíróság Rubos Árpád bonvivánt, aki szélhámosaival megkárosította Mórincz Pál debreceni szerkesztőt.

1914 AUGUSZTUS 25. KEDD. A németek 150 kilométernyi vonalon betörték Franciaországba. Namur és Gent elcsúszta küszöbön áll. Csapataink Rudo mellett megverték a szerböt.
1924 AUGUSZTUS 25. HÉTFŐ. A rendes lapszünet.

A kisértetek háza Bűnügyi regény a filmvilágból

Írta: FOREST WHITE Fordította: VECSEY LEO

(22)
 Ön annakidején Astori halála után a darabba beugrott s a nehéz szerepet mesterien játszotta el. Melbourne Steams újra felfedezett egy elsőrangú csillagot. És elég ravasz volt ahhoz, hogy titkát megőrizze. Ezért jöttem én Newyorkból ide.
 — Ezért, csak ezért, — hebegte Mabel Moon láthatólag megzavarodva.
 — Ezért, Mylady! Mi más okból jöttem volna?
 E szavakkal Bill Toms összehajtott iratcsomót vett ki a táskájából. Mabel Moon nem tudta határtalan idegességét eltitkolni. De az impreszárió ezt nem akarta észrevenni s mintha új témáról kezdene beszélni, így szólt:
 — Ismeri ön Francis Powert, Mylady?
 Mabel Moon tagadólag intett szöke fejével.
 — Akkor rögtön beszéljek róla önnek. Francis Power a newyorki „Bioscop Limited” igazgatója és ebben az esetben én az ő megbízottja vagyok. Amint én most itt a kezembben tartok, az két szerződés.
 Bill Toms e kijelentésére Mabel

Moon megkönnyebbülve felkötötte. Ámbár jól tudta, hogy Bill Toms valóban nem más, mint színházügynök, — még sem volt hozzá bizalma. Az volt az érzése, hogy a látogatás ürügye valami rejtett dolgot takar.
 Bill Toms megismételte:
 — Tehát két szerződés, Mylady, két egyszerű szerződés, semmi más. Az első iraton kötelezem magam, hogy az ön összes járandóságait tíz évre biztosítom. Ebből én... — Bill Toms nagyot nyelt, mielőtt a számot kimondta — 50 százalékot kapok.
 Meglátszott Mabel Moonon, hogy szeretne hirtelen közbeszólni, de Bill Toms megelőzte:
 — Kérem, Mylady, — mondta sietve — mielőtt még helytelen határozatot hozna, győződjék meg előbb a másik okirat tartalmáról is. Ezt a szerződést maga Francis Power írta alá és a Bioscop Limited még ma is első helyen áll az Unioban. Newyorkban személyesen beszéltem Francis Powerrel. 150.000 dollár honoráriumot ígér minden egyes fellépésért. De viszont ön kötelezi magát, hogy a szerződés tartama alatt más filmgyárnak nem játszik. Aláírja ezt,

vagy nem írja alá?

Bill Toms felemelkedett. Előhúzott zsebéből egy töltőtollat s alázatos meghajlással nyujtotta át az ujonnan felfedezett mozicsillagnak. De legnagyobb csodálkozására Mabel Moon kitérő választ adott:
 — A dolgot még meggondolom, uram!

— Természetes, hiszen a dolgot tejesen az ön választására bízom, Mylady! — hangzott Bill Toms válasza. — Holnaputánig itt lakom Los Angelesben, a Health Home-ban, ahol telefonon minden pillanatban felhívhat. De ha ezen időpontig nem tudna határozni, akkor sürgönyileg értesítsen kérem, a következő címre: Newyork City, Broadway, Publishing House. Kérem, itt van a névjegyem.

Mabel Moon átvette a névjegyet s kikísérte vendégét a kapuhoz, ahol az autó várakozott.

XIV. FEJEZET

Háborúság a filmvilágban

Alig, hogy az impreszárió elment, Doris Hearting és Lizzie Copper izgottan robotgattak be a szobába. — Mind a ketten égtek a kíváncsiságtól. De Mabel Moon nem hozakodott elő a valósággal. Mindenféle kibuvót talált és nagyon titokzatos volt.
 — Mit akart, Mabel? — Ez volt az első kérdés, amivel Doris Hearting berontott. Lizzie Copper azonban már többet is akart tudni:
 (Folytatjuk.)

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKEZDŐNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készíttünk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Levelezés

Erdélyi flekken a Bagolyvár vendéglőben, Híd ucca 14. 741

Margit-szálloda (pansio) megnyílt a Halász-féle vendéglőben (Margit-fürdő mellett). Olcsó, kényelmes szobák, bőséges étkezés. Nyaralóknak, üdülőknak, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdőkhöz. Stadionhoz villamos megálló. Telefon 10-24. 373

Betöltendő állás

Fűszerszakmában bevezetett helyi ügynököt felveszek. Adorján fűszerüzlete.

Kifutófiú azonnal felvétetik Kiss Testvérek fűszer- és csemegeüzletében, Deák Ferenc u. 14-16. 203

Tanulóleány varrodába felvétetik, Zugó ucca 6. szám. 1224

Feles kertészt megfelelő tőkével folyóvíz mellett gazdaságba, gyümölcsös is van, keresek. Baka Béla, Mánd, Szatmármegye. 629

Jól főző szakácsnő, ki a tömeg főzéshez ért, felvétetik. Süss u. 2. 1225

Diplomás állástalanokat és főiskolásokat napi 10 pengő keresettel azonnal felveszünk. Dél előtt Szent Anna 10. Délután Maróthy 24. alatt Népszövetségi Hitelszövetkezet. 3559

Erős kézimunkás szabósegéd azonnalra, bejárónó elsejé: e felvétetik. Széchenyi ucca 25. 1226

Lapkihordót, kerékpárost, lehetőleg fiatallembert, felvesz a Debreceni Ujság kiadóhivatala, József királyi h. ucca 16. Jelentkezés délután. 214

Állást keresők

Németül beszélő háztartásban segédkező izr. tanítónő elemistákhoz nevelőnőnek ajánlkozik. Breuer Degenfeld tér 3. 1229

Ingatlan

Eladó 54 és fél h. tanyabirtok 4 km. a várostól, cserepes tanyával. Értekezni Hatvan ucca 47. sz. Balla. 1220

Boldogkertben Csóka ucca 12. számú telekből megosztás folytán 1 házasbelsőség és a házhely jutányos áron kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth u. 8. 3640

Kiadó Haláp 172. számú 62 holdas tanya. Értekezni Monti ezredes

Penészeleken főtéri ház, 20 hold föld olcsón eladó. Debrecen, Rákóczi 19., iroda. 3657

Samu János OFB. engedélyes hirdetései: Eladó földbirtokok kisebb, nagyobb tetszés szerinti nagyságban. Ugyanúgy tetszés szerinti nagyságban eladó szép adómentes házak, telkek olcsón és részletre vásárolhatók. Iroda Hunyadi ucca 24. 3626

Üzletek

Üzlethelyiségek, raktárak és betonozott pincehelyiségek nagyobb kereskedelmi vagy iparvállalat céljára, esetleg kisebb részekre is megosztva kiadók. Piac 41. Házgondnok. 1234

Üzlethelyiség kiadó azonnalra bármilyen célra. Homok u. 74. 1233

Kiadó üzlethelyiség korcsmának, hentesüzletnek. István út 15. 3666

Kiadó lakás

Piac ucca 72. 2 és 3 szobás lakások kiadók azonnalra. Házfelügyelő nyújt felvilágosítást. 999

Négyszobás modern parkettes lakás azonnalra kiadó. Széchenyi 23. 1212

Szoba, konyhás lakás gyermektelen párnak kiadó. Arany János 29. 1210

Egy uccai tiszta szoba, konyha, kamara, mosókonyha, szép fás udvarban kiadó. Apafi ucca 20. 106

2 szobás uccai lakás frissen festve szeptemberre, azonnal elfoglalható Eötvös 1. Péterfia sarok. 1227

Csinosan bútorozott szoba szép fenyves udvarban, teljesen különbejárattal, kiadó. Esetleg nyaralóknak is. Cím Független Ujságnál. 516

Homok u. 74. alatt 2 szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó. Ugyanott szoba, konyha. 1232

Uccai 2 szobás lakás frissen festve szeptemberre kiadó, azonnal elfoglalható Eötvös 1. 98

Kiadó doktor Gálbory hatszobása (hárombejárattal), osztható, központon bolt. Csapó 19.

Két tiszta uccai szoba, előszoba, két speiz, konyha, vagy különítve is kiadó november 1-re. Apafi ucca 20. 139

Különbejárattal bútorozott légfűtéses szoba kiadó. Werbőczy ucca 4. III. emelet 5. sz. ajtó. Dében 1-3 óra között. 1122

Olcsó kétszobás, konyhás lakás kiadó. Nap ucca 10. Értekezni Arany

Ujonnán épült lakóházban 2 uccai szoba és mellékhelyiségekből álló szép lakás kiadó. Fahidi, Szoboszlói út 3. Telefon 4-18. 1124

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, ugyanott szerényebb szoba kiadó. Széchenyi u. 12. 90

Kétszobás lakás azonnalra kiadó. Varga ucca 12. szám. S

Különbejárattal csinosan bútorozott tiszta szoba szép, virágos, csendes udvarban kosztal vagy anélkül intelligens nő vagy férfi részére (esetleg diákoknak is) azonnal kiadó. Kút ucca 138. (Árpádtér felőli sarok.) 3571

Szépen bútorozott kellemes szoba villában kiadó, esetleg kitűnő ellátással. Simonyi út 5-a. 3640

Különbejárattal szoba és kis szoba bútorozva kiadó. Püspöki palota, I. 38. 216

Elegánsan bútorozott szoba fürdőszobahasználattal azonnalra kiadó. Püspöki palota, I. kapu II. em. 50. 1230

Intelligens magános nő kiadná bútorozott szobáját jobb intelligens úrnak, vagy hölgynek, esetleg két tanulónak. Csokonai u. 12. 3664

Összkomfortos kettőszobás lakás november 1-től kiadó. Arany János u. 46. 1223

Ellátás

Egy-két tanuló izr. úricsaládnál lakást, esetleg teljes ellátást kaphat. Tanárjelölt által tanfelügyelet, esetleg zongora használatával vagy tanítással is. A város legszebb pontján. Cím a kiadóban. 944

Különbejárattal szobák kiadók, egyetemi és középiskolai tanulókat teljes ellátásra elfogadok. Hegedűs Sándorné, Szent Anna ucca 9. Értekezni 27-ig Simonyi út 22. sz. alatt. 1145

Középiszkolás uri gyermekeket elsősorú ellátással, kellő gondozással elvállalok. Piac 61. keresztépület. 924

Alsóbbosztályú ref. középiszkolás leánya teljes ellátásra elfogadtatik. Péterfia u. 26. sz. 208

Oktatás

GYORS- ÉS GÉPIRÁS tanítást a legmodernebb pedagógiai elvek szerint rendkívül gyorsan és teljes sikerrel vállalok. Állami vizsga, állami bizonyítvány. — Havi pauszál árak: 5-10-15-20 pengő. Fried Sándor középiszkolásra és felső keresk. iskolákra képesített szaktanár, Piac ucca 44., az udvarban.

Varnni, szabni kitűnő módszerrel tanít dr. Balázs né női divatszalonja.

Eladás

Mérlegek, súlyok, takaréktűzhelyek olcsón beszerezhetők. Kígyó ucca 57. Javításokat felelősséggel. 309

Érdekes csigagyűjtemény, kb. 800 darab, egészben eladó. Csapó ucca 10., udvari lakás. 9

Tégla és cserép legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából, Fürdő u. 2. Telefon 2610. 544

Motorkó benzín, speciális autó- és motorkerékpár olajok, alkatrészek és felszerelési cikkek, gépolajok, padlóolaj, petróleum legújtanosabban beszerezhetők Emeric László szaküzletében Debrecen (Halköz). — Az angol Dunlop pneumatik lerakata. Telefon 16-09. 3423

Jókarban levő gyermekkerékpár eladó, — esetleg nagyra cserélem. Piac 41. Feldheim. 1211

Chevrolet-autó, üzembépes, eladó. Kellő garanciával esetleg részletre is. — Csapó ucca 10., az udvarban. 8

Alig használt üzleti berendezés (stélázsik, pudlik, cégtáblák) eladó. Arany János ucca 46. 1222

Tűzifát, száraz cser-, tölgy-, varga-, gyertyán hasábból aprítva téli tüzelésre 100 kg.-ot 3.60-ért, vegyes nyári tűzifát 100 kg.-ot 3.20-ért, — 100 kilogrammot már haza szállítva számít Halász Bertalan tűzifa- és szénkereskedése, a Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4295

Kápolnási templomban két mizrach női és férfi ülőhely olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1228

Száraz huladékfa nagyobb mennyiségben mázsája 2.60 fillérért kapható Csapó ucca 73. 3639

Eladó bőtermő fajrozs, szőlőtermés, részes vincellért felveszek. — Hirlapiroda, Széchenyi 6.

Boroshordó jókarban levő cca 30 hektóliter 300-tól 400 literig eladó Boldogfalva ucca 13. sz. 3642

Sajáttermésű óborok eladók. Csapó ucca 60. 3560

Száraz huladék fa nagyobb mennyiségben mázsája 2.60 fillér. Kapható Csapó ucca 73. sz. 3639

Eladó kettő darab mokus kettreccel együtt. Teleki ucca 48. sz. 3667

Rádió

Rádió, 2+1, egybeépített hangszóróval, 200-tól 2000 méterig, olcsón eladó. Megtekinthető vasárnap délelőtt 10-ig és hétfőn egész nap. Széchenyi u. 35., kereszt-

Bútor

Gyermekkoszit csak a debreceni Vasbútorgyár elismert legjobb és legszebb gyártmányát vegyük. Beszerezhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintalerakóban, Piac ucca 70. 4339

Vétel

Kerékpárt, jókarban, férfit, nőt megbízásból veszek. Kálvintér 2., rádióüzlet. 3665

Redőnyös üzletajtót vennék 90-140 cm-ig Cím a kiadóban. 93

Különféle

Pince irodával bérbeadó, 5 hold föld eladó. Cím a kiadóban. 1231

Uj cím Kóváry szücsmeister Piac 38. Búndák, boák, prémbőrök nagy választékban. Aikat, javit. 1207

A Deák Ferenc uccai II. emeleti női ülés kiadó. Értekezni Simonffy u. 7. Ugyanott gázrezsó eladó. 103

Ne küldje Budapestre kiégett, elszakadt, molyette ruháját, mert azt művésziesen beszóvi helyben, Péterfia ucca 24., udvarban, Budapesti mütömöde. 744

Fehérnemű javítást, stoppolást válllok olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 29. 82

Házivarrónó napi 1 pengő 80 fillérért fehérnemű és felsőruhavarrást vállal. Cím: Hatvan u. 71. Tollüzletben. Vendég ucca saroktól 3-ik üzlethelyiség. 91

Férfiöltöny tisztítás és vasalás csak P 3.— Weisz kelmefestő, Arany János ucca 20. sz. Gyász esetében 24 óra alatt fest. 1132

Ma már mindenki tudja, hogy a Világítási vállalat karöltve mi is készítettük ötvenes tölésztésre gázberendezést. Javításoknál és átalakítási munkálatoknál forduljon bizalommal Nagy Béla szerelési vállalatához. Szent Anna u. 27. 3588

Elvállalok menyasszonyi kelengyék himzését, gomblyukvarrást. Bartha Erzsébet, Vigkedvű Mihály u. 21. szám. 3633

Kozmetikai intézet megnyitáshoz társat keresek. „Szakképzett” jellegre. 217

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Ujság vállalat. Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debre-